

EGIPTO TERORISTAI JAU PUOLA ANGLUS

IŠ CHICAGOS

Pūgos ir šlapdriba

Per pastarąsias dvi dienas Chicagoje privertė sniego daugiau akip 10 colių storio. Antradienį vakare atsileidus temperatūrai, sniegas patilo, keliai pasidarė slidūs. Daug kur keliai buvo užgriozdinti nepravažiuojančių mašinų ir ilgiam laikui sulauktytas susisiekimas. Kai kurie vairuotojai turėjo kelyje palikti savo mašinas, kai išsibaigė gazolinas per ilgai besikapstant po sniegą.

Kurį laiką buvo užgesusi keliose miesto vietose elektros šviesa, kai sniegas su audra nutraukė elektros laidus.

PABRANGINAMI AUTOBUSŲ BILETAI

Chicago Motor Coach Co. praneša, kad nuo ketvirtadienio pakeliamas autobusų bilietų kainos nuo 13c iki 15c. Ilinojaus komercinė komisija davė tam pakėlimui leidimą.

Ir alus gali pabrangti

Padidėjus federaliniams mokesčiams nuo gėrimų, galima laukti, kad tavernų savininkai pakels butelio alaus kainą 5 centais.

Kainų priežiūros įstaiga pakėlimui nesipriešina, tik žiūri, kad smuklininkas iš to nepasidarytų daugiau pelno, negu nustatyta riba.

DARBO ATSTOVAI IR MOKESČIAI

Daugiau darbo atstovų pasisakė už miesto taksų pakėlimą puose nuosimčio, kad tuo būdu būtų galima 25,000 Chicago's viešųjų tarnautojų pakelti atlyginimą. Pirmiausia turima galvoje policininkai ir ugniagesiai.

Iš rinkimų Indianoj

Gary, East Chicago ir Whiting rinkimus laimėjo demokratai, o Hammond ir Hobart respublikonai.

Tik į Gary miesto teisėjų vietoj ligšiolinio demokrato Ruberto išrinktas resp. Gruenberg. Prieš Ruberto pasisakė moterų Citizens Committee, kuris prieš dvejus metus sudarytas Gary miestui "apvalyti".

Tobin prieš Taft-Hartley įstatymą

Kalbėdamas AFL politinio auklėjimo lygos susirinkime Chicagoje, JV darbo sekretorius Tobin pasisakė prieš Taft-Hartley aktą. Jis dar pažymėjo, jog demokratų partijos vyriausybės darbo draugai sudarę sąlygas, kad per pastaruosius 18 metų organizuotų darbininkų skaičius pakilo nuo 2 iki 16 milijonų. Tobin ragino darbininkus išrinkti kongresą, kuris išleistų tokius įstatymus, kurie leistų darbininkams pakelti dar aukščiau gyvenimo lygį.

Unijos reikalauja balso biudžeto svarstyme

6 amatininkų unijų atstovai reikalauja, kad miesto valdyba, biudžetą svarstydama, išklausytų ir jų balso.

Ateinančių metų biudžetas numato \$113,000,000 išlaidų ir \$91,300,000 pajamų.

Nukreipia laivus nuo New Yorko uosto

NEW YORKAS. — Dokų darbininkų streikas tęsiasi veik visą mėnesį ir dar nematyti kada ir kuo baigsis.

Laivininkystės ir transporto kompanijos ima savo laivus siųsti į kitus uostus, New Yorko prekybinės įstaigos būkštaija, kad nukreipiant dalį ligšiolinių prekių transportų į kitus uostus, susidarys nuostolių ne tik prekybininkams, bet ir patiems darbininkams.

Kerenskis sujungė rusų emigrantus

WIESBADEN, Vokietija. — Po ilgų pasitarimų ir pakartotų konferencijų rusų politinių pabėgėlių organizacijoms pasisekė susitarti dėl centrinės organizacijos.

Ji pavadinta SSSR Tautų Išlaisvinimo Taryba. Tarybos centrinė ašis yra Aleksandras Kerenskis. Gal būt, jis pasiliks Europoj vadovauti šios centrinės organizacijos veiklai.

Į tarybą be rusų įeina gudai, gruzinai, armenai ir turkmenai.

Mossadegh laukia

WASHINGTONAS, D. C. — Irano ministris pirmininkas, atvykęs į Jungtinių Tautų saugumo tarybos posėdį, vaidino skubų ir užimtą žmogų. Bet nuvykęs į Washingtoną jis ramiai gulė ir laukia, kokių vaisyų duos jo užvesti žygiai dėl žibalo pramonės ir santykių su anglais sutvarkymo.

Mossadegh yra turėjęs nemažą pasikalbėjimų su George McGhee, valstybės sekretoriaus pakeičėju, ieškanč magiškos formulės, kuri padėtų išspręsti komplikuotą Irano alyvos klausimą. Šiaip Mossadegh sėdi, daugiausia gulė, savo viešbuty. Jis laikosi nušaliai gyvenimo, nesiduoja traukiamas į pasikalbėjimus su korespondentais.

Diplomatai, turį reikalų su Irano žibalo bėdomis, yra patenkinti Mossadegh užtrukimu Washingtone. Nes manoma, kad pamažu bus surasta išeitis. Ir tą išeitį geriausiai gali rasti pats Mossadegh, kuris savo staigiais nacionalizacijos planais sukėlė žibalo ir santykių su anglais krizę.

Republikonų laimėjimai

INDIANAPOLIS, Ind. — Per įvykusius merų rinkimus Indianos valstybės respublikonai išstūmė 36 demokratų merus, tarp jų ir Indianapolio.

Respublikonų laikraščiai dar toli siekiančias išvadas ir apie prezidento rinkimus 1952 metais. Jų manymu, merų rinkimai geriausiai parodo rinkėjų nusigriežimą nuo demokratų.

Nemokšos mokytojai

TRENTON, N. J. — Valstybės automobilių tvarkymo įstaiga suruošė egzaminus automobilių važinėjimo mokyklų mokytojams.

Iš 100 egzaminuotų važinavimo mokytojų išlaikė egzaminus tik 31.

St. Louis miesto gatvės buvo padengtos 11 colių sniego klotu. Vietomis pusynai siekė dvi pėdas. Susisiekimas buvo suparalyžuotas ir daugelis darbininkų negalėjo nuvykti į darbotvieses.

Pasitarimas Washingtone Vid. Europos komunistų pavergtų tautų reikalais

WASHINGTONAS, D. C. — Šiomis dienomis Washingtone įvyko Vidurio Europos tautų dabar komunistų valdomų, nepriklausomų diplomatų ir antikomunistinių organizacijų atstovų pasitarimas dabartiniais politiniais klausimais.

Iš lietuvių konferencijoje dalyvavo min. Žadeikis, V. Sidzikauskas, V. Stanka ir J. Kaminskas.

Lietuvių atstovai be to turėjo savo atskirą posėdį, kuriame buvo sprendžiami lietuviškos veiklos derinimo uždaviniai.

JAV be atom. bombų. Sovietų S-gai 34 m. — Samsonas be plaukų trūksta duonos, rūbų

WASHINGTONAS, D. C. — Amerika siekia tarptautinio susitarimo pasaulinei taikai apsaugoti, bet tokį susitarimą pasiekti ji gali netekti savo dabartinės galios.

Šiaip komentuoja Trumano — Achesono taikos planą atsakinę kariai, nenoris išduoti savo pavardės.

Pagal numatomą taikos planą, tektų uždrausti atominius ginklus, kaip ir dujas. Ligi šiol buvo įprasta sakyti ir tikėti, kad tik Amerikos atominių bombų atsargos sulaukė Sovietų Sąjungą nuo tolimesnio žygiavimo į Vakarus.

Bet kas liks iš Amerikos, uždraudus atomines bombas? — klausia Pentagono atstovas. Ameriką pasidarysianti panaši į biblijos Samsoną, kurio jėga slėpėsi plaukuose. Nukirpus plaukus, jis liko bejėgis, kaip liktų bejėgė ir Amerika atėmus iš jos atominius ginklus.

Amerika ligi šiol yra įdėjusi į atominius ginklus \$6 milijonus.

Nelaimė lėktuvnešy

WASHINGTONAS, D. C. — Laivyno vadovybė praneša, kad Korėjos vandenynse esančiame lėktuvnešy "Antietam" įvyko nelaimė, leidžiantis sprausminiam naikintojui.

Naikintojas įvažiavo į sustatytus lėktuvus ir šešius iš jų sužalojo. Lakūnas užsimušė. Be jo buvo užmušti 3 lakūnai, buvę tuo metu ant lėktuvnešio stogo.

Trumanas paguodė lenkus

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidentas Trumanas priėmė Amerikos lenkų karo veteranų valdybą ir savo kalboje išreiškė viltį, kad Lenkija vėl bus laisva šalis tarp pasaulio laisvų tautų.

Vėliausios žinios

—Amerika, Anglija ir Prancūzija paskelbė bendrą deklaraciją, kurioje siūlo sumažinti ginklavimąsi, neišskiriant ir atominių bombų gaminimo. Pagal Vakarų planą reikėtų sutikti visoms šalims (tai yra ir Sovietų S-gai) su tarptautiniu organu, kuris kontroliuotų ir tikrintų valstybių ginklavimąsi.

—Korėjoj — paliaubų derybos vis dar kliudomos nuomonių skirtumų dėl vietos demarkacinės linijos. Tuo pat metu fronto vakariniam ruožui vyksta smarkūs mūšiai, taip pat ore.

—Raudonosios armijos kareiviai, esą Rytų Vokietijoje, yra išplėtę slapta sąjudį prieš bolševikų valdžią ir pirmą progai pasitaikius keltų revoliuciją, — tvirtina Bonnoj, Vokietijos, rusų antikomunistinio pogrindžio veikėjas.

—Rodolf Halley, pagarsėjęs savo veikla prieš padugnių gailvalus (buvo sen. Kefauver komiteto kaltintoju), išrinktas į New Yorko miesto tarybos pirmininkus.

—Irano valdžios tarnautojai įteikė vyriausybei ultimatumą sumokėti jiems algas ir už antlaikio darbus, kitaip jie kitą pirmadienį nebeatvyksią į darbą.

—Kongresas nutarė duoti Izraeliui \$35 mil. paramos. Izraelio vyriausybė prašo \$200 milijonų.

—Malenkov ir Beria yra patys stipriausieji ir patikimiausieji Politbiuro nariai, kurių vienas užimsias Stalino vietą jam mirus, sako UP Maskvos korespondentas.

—Anglijos vyriausybė nutarė sumažinti metinį importą \$980 milijonais.

Nuskendo garlaivis

SEATTLE, Wash. — Amerikos prekiniam laivui "George Walton" įvyko eksplozija, kuriuos metu žuvo 3 jūreiviai. Laivas po to ėmė skęsti, spėjant 39 įgulos nariams susėsti į pakalbos valtį.

Nelaimė įvyko 400 mylių nuo vakarinių pakraščiu. Japonų laivas "Kenkon Maru" išgelbėjo 12 laivo sudūžėlių; kiti, tikima, bus išgelbėti atskubančių ir pagalbą pakrančių apsaugos laivų.

APŠAUDĖ ANGLŲ KARIŲ VILKSTINĖ

Egipto vyriausybė netrugdo civiliam kovotojam organizuotis į uniformuotus batalijonus

CAIRO, Egiptas. — Pirmą kartą nuo kilusio paskutinio konflikto pradžios Suez kanalo erdvėje pasirodė uniformuoti egiptiečių teroristai, ir paleido ugnį į anglų kareivius.

Komunistai bijo vokiečių armijos

BERLYNAS. — Rytų Vokietijos komunistų valdžios galva Grotewohl, minint komunistų revoliucijos 34 metų sukaktį, pasakė, kad Vakarų Vokietijos ginklavimas įeina į anglų — amerikiečių agresijos programą, prieš kurią, pasak Grotewohl, reikia visomis jėgomis kovoti.

Vokietija turinti būti sujungta demokratiniiais (!) pagrindais, kalbėjo Grotewohl. Tokius pagrindus Rytų Vokietijos vyriausybė jau pasiūlė, ir jei užsimegztų kalba, būtų padarytas pirmas žingsnis Vokietijai suvienyti.

Tokias kalbas dabar sako vokiečių komunistai, stengdamiesi kliudyti Vakarų Vokietijos bendradarbiavimą su Atlanto gynybos organizacija.

Vėl kels mokesčius?

WASHINGTONAS, D. C. — Išdo ekspertai, kuriems gerai žinomi federalinės vyriausybės biudžetiniai nepritekliai, yra įsitikinę, kad prezidentas Trumanas prašys Kongresą vėl padidinti mokesčius už \$5 bil.

Prez. Trumanas paskutinią kartą prašė žymiai daugiau (\$10 bil.) negu Kongresas patvirtino. Susirinkus Kongresui naujai sesijai paaiškės naujų mokesčių klausimas.

Eva Peron operuota

BUENOS AIRES, Argentina. — Prezidento Perono žmonai Evai buvo padaryta sunki operacija; ligos priežastis neskelbiama.

Anksčiau buvo pranešta, kad ji serga anemija. Operacija praėjusi sėkmingai ir ligonės savijauta esanti gera.

Vagis - policininkas

NEW YORKAS. — Į tryliką valstybių buvo išsiųstos žinios apie išvaizdą "morfijaus banditą", kuris paskutiniu laiku apiplessinėjo New Yorko vaistines, ieškodamas svaiginančiųjų nuo (narkotikų).

Policijos vadovybė kiek nustebo, kai vienas iš jų detektyvų, George Killoran, 35 m. prisistatė savo nuovadoj, pareikšdamas, kad pagal aprašymą jis esąs tas paieškomas morfijaus banditas.

Kelių vaistinių savininkai, buvę anksčiau apiplessinti, patvirtino, kad Killoran buvo jų plėšikas.

Triukšmas Irano parlamente

TEHERANAS, Iranas. — Irano parlamente kilo didelis triukšmas, svarstant universiteto komunistinę veiklą.

Dėl tos priežasties vyriausybė buvo priversta uždaryti kuriam laikui universitetą. Dabar vyriausybė nori pašalinti universiteto rektorių, bet parlamentas nesutinka.

Egipto nacionalistai iš pirmų dienų pagrasė anglams, kad jie organizuos "laisvės batalijonus" ir kovos visomis įmanomomis teroristinėmis priemonėmis, visiškai nepaisant, ką dėl to sakys pačių egiptiečių vyriausybė.

Apsirengę khaki rūbais, raudonomis kepurėmis ir apsijuosę odiniais diržais, teroristai puolė anglų karinę vilkstinę pakeliant iš Suez į Izmailiją.

Jie nesijautė pakankamai stiprūs, kad stotų į atvirą kovą, bet paleidę šūvius iš už gatvės kampe, dingo.

Taip pat prie Izmailijos, saugant anglų kareiviams tiltą per kanalą, egiptiečių ginkluoti civiliniai kovotojai užpuolė sargybinius. Pasišaudžius jie pabėgo.

Didoku anglų laimėjimu galima laikyti egiptiečių darbininkų sugrįžimą į Suez kanalo kompanijos įmones. Prieš savaitę jie buvo įteikę ultimatumą, reikalaujant, kad kanalo bendrovė pripažintų Egipto vyriausybę tikrąja kanalo savininke.

Kanalo bendrovė dirba apie 3,500 egiptiečių. Bendrovės direkcija sako, kad ji išdirbs planą, kuriuo būtų patenkintos abi pusės.

Diplomatiniuose sluoksniuose stebima, ką Egiptas mano daryti su Sovietų Sąjunga, norėdamas gauti iš Maskvos abejonių vertės paramos prieš anglus. Pranešimas apie aukšto Egipto valdininko išvykimą į Sovietų Sąjungą turėjo tikslą padilginti Vakarams nervus.

Sovietų ambasadorius Kozryev kreipėsi į Egipto vyriausybę dėl geresnės sovietų jūrininkų apsaugos, plaukiant jų prekybiniais laivais per Suez kanalo. Ligi šiol sovietų jūrininkams būdavo jų kapitonių uždrausta išlipti iš laivo, stovėjus pakely. Atrodo, kad šį tvarką pasiliks ir toliau sovietų laivuose.

Išplėšė \$90,000

MILWAUKEE, Wis. — Du plėšikai, ginkluoti kulkosvaidžiais, įsiveržė į First Wisconsin Bank, Milwaukee ir, pagriebę daugiau kaip \$90,000, dingo automobiliais iš nusikaltimo vietos.

Policijai pasisekė užtekti plėšikams ant pėdų ir tikimasi, kad jie bus netrukus pagauti.

Šeimyninė politika

WINGATE, Ind.—Mr. ir Mrs. Ingersoll sutarė ieškoti pasisekimo politikoj pasiskirstant į priešingas partijas.

Mr. Ingersoll pasiskelbė demokratu ir buvo išstatytas jų kandidatų į miestą patikėtinius. Jo žmonai teko pasirinkti antrosios partijos, respublikonų, bilėtą. Ji manė patekti į miestą raštininkus.

Žmonės lengvai permatė Ingersoll šeimos politiką, ir taip juodu abu pralaimėjo.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Vis tas centro namas

SLA šeštosios Apskritis konferencijoje, kuri buvo spalio 28 d. Hollywoodo svet., 2417 W. 43 gt., ir vėl kilo tas pats senas ir neįvykdomas sumanymas — įsteigti Chicagoj "Centro namą". Susivienijimo Lietuvių Amerikoj Chicago kuopų nariai.

Šis sumanymas keliama jau, berods, apie 4 metai kiekvienoje apskrityje susirinkime. Net ir komisijos būdavo išrenkamos šitai problemai spręsti. O pats sumanymas be jokių planų vietoje taip ir tebestovi. Ir stovi dėl to, kad pats sumanymas yra miglotas, neturintis aiškios prasmės.

To "Centro namo" sumanytojas vadovaujasi Dariaus - Girėno patalpų pavyzdžiu; savo sumanymui apginti nurodo pirmojo karo veteranų sukurtą Dariaus - Girėno vardo pastatą ir jame įrengtą būstinę. Nurodoma, kad to pastato statyba buvusi pradėta be pinigų, o dabar ne tik visos skolos esančios išmokėtos, bet jau esą ir sutaupi per 50,000 dolerių.

Ar šituo pavyzdžiu galėtų pasiekti Susivienijimo L. A. nariai, reikia labai abejoti. Kada legonieriai karo veteranai lietuviai susispietę statė Dariaus-Girėno svetainę ir įsteigė ten būstinę, jie visi buvo jauni, energingi, karo tarnyboje išmankštinti vyrai. Tai pastatą statydami, nesamėd nei kontraktorių; jie dirbo patys savo rankomis. Jei samdė, tai tik tokius amatininkus, kurių tarpe nebuvo. Net ir statybos unijos prie jų nedrįso kibti.

Tai buvo sutartinė, disciplinuota būrio jaunų vyrų spēka. Jie įsisteigė savo patalpas ir jose savo būstinę susistatė taip, kad retai kas pajęgtų tai padaryti.

Tačiau ir jie patys, jeigu reikėtų tai padaryti dabar, to nebėjstengų! Mat, gamta visus vienodai apdaila metų skaičium: kol jauni, viskas kitaip, negu sulaukus šešiasdešimt metų.

Planuojamame "Centro name", aišku, nereikėtų susivienijimo nariams savo rankomis statybos darbu atlikti. Nei tokį namą perkant, nariams nereikėtų galvos sukti, nes Vykdomosios tarybos nariai čikagiškiai šiame apskrityje susirinkime pranešė, kad Vykdomoji taryba esanti nutarusi teikti pinigine parama Centro namui įsteigti Chicagoj, tik, esą, jai duoti konkretūs planai, jei jie bus tinkami.

T. V. TELEVIZIJOS APARATAI 1952 METŲ

Admiral, Dumont, Emerson, General Electric, Hallicrafter, Philco, RCA, Victor, Majestic, Zenith, Westinghouse, Trabales. Visų žinomų išdirbsčių.

Pas Budriką jūs galite pirkti su pilnu pasitikėjimu ir garantija.

Išmokėjimai net ir po 25 centus į dieną.

16 colių Televizija už \$139.50
17 colių Televizija už \$159.50
12 colių Televizija už \$99.50
10 colių Televizija už \$75.00
20 colių Televizijos po \$199.00

Didžiausias pasirinkimas Chicagoje.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street
Telefonas: Calumet 5-7238

Dabar beliko apskričiai išgalvoti tinkamus projektus būsimam centrui Chicagoj.

Tačiau diskutuojant tą centro namo klausimą, pasireiškė skirtingų nuomonių. Sumanymo šalininkų buvo nurodoma, kad SLA Chicago nariai, esą, būtina turėti vieną bendrą centrą, kuriame visos Chicagoj esančios kuopos turėtų savus susirinkimus, rengtų pramogas; net ir vaikų mokyklėlę ten galėtų būti. Na, žinoma galvoj turima ir salūnas, kad pasidarytų pelno.

Bet kiti tokio pobūdžio centrui nepritarė. Jie nurodė, kad Chicagoj toks centras palaikyti neįmanoma. SLA kuopų Chicagoj yra, rodos, 15 ar 16, o kuopos išsimėčiusios po visas miestų dalis. Jos savo apylinkėse turi susirinkimus, už vietas susirinkimams moka po 3 - 5 dolerius per mėnesį, ir tai susirinkimams esti labai negausūs. O jeigu reikėtų kuopų nariams važinėti į tolimą centrą, tada gali atsitikti, kad nariai, nepakęsdami tokios padėties, pasitrauktų ir iš susivienijimo. Reikia atminti, kad susivienijimo narių amžius yra gana senyvas. Jų nebevilioja salūnas, net atsibodęs yra ir knygynas. Tai kokia priemonė trauks arba masins važinėti narius į centro namą?

Kas kita būtų, jeigu Chicagoj būtų iš 16 kuopų 8 kuopos turinčios po 200 narių, kurių nario seniausio amžius būtų 40 metų, ir šios jaunų žmonių kuopos reikalautų tokio centro. Tai būtų kuo remtis!

Bet kaip dabar yra, jaunieji, kurie ir priklauso susivienijimui, neįveiks ir mažai domisi, o senieji jau yra pavėlavę tokiems sambūriams.

Diskutuojuojant šį klausimą, buvo pasiūlyta, kad vietoj centro namo geriau statyti centras šeštosios apskrities globoj. Tokia poilsio ir pobūvių vietovė turėtų būti už miesto ribų, kur nors miške ar prie ežero ar upės, kur būtų galima savaitgalius, šventadienius ir šiaip laisvą laiką praleisti gerame ore ir ramioje vietoje.

Šitokiai įstaigai yra pribrendęs laikas. Daug pensininkų nemiršta Chicagoj (daug jų yra ir susivienijimo nariai). Tokia pusiau vasarvietė tinkamoje vietoje, kur yra tinkamų susisiekimo priemonių, manoma, galėtų gerai tarpiti. Šitokia įstaiga galėtų naudotis ne tik Chicago SLA nariai, bet ir apylinkių miestų SLA nariai.

Šiame susirinkime tas klausimas nebuvo išspręstas; pavesta kuopų nariams apsvaistyti ir kuopoms ką nors nutarti.

K. Čepukas

Naujų vakaro darbininkai

Lapkričio 11 dieną NAUJIE-
NŲ vakare dirbs šie darbininkai:

Povilas Milaševičius
K. P. Deveikis
William Mankus
Stanley Rokosh
Juožas Raličs
J. Prižintaitė
B. Rokosh
Tōny Sereika
Al. Sniras
George Jonušis
Brigita Palilūnaitė
Aleksandra Asclienė
Edvardas Trečiokas
John Sakalas
Juožas Jočiūnas
Al. Grigaitis
J. Radišauskas
E. Young ir
J. Šumakeris

Komisija vakarui ruošti prašo visus darbininkus laiku atvykti į Sokolų svetainę, esančią 2845 S. Kedzie Avenue, ir užimti darbo vietas.

Komisija Vakaru Ruošti

Apie Suvalkiečių Draugiją

Chicago Suvalkiečių Draugija rengia gražų metinį vakarą lapkričio (Nov.) 18 d. 3:30 v. v. Bus graži ir turtinga programa. Matysime 3 veiksmų Moliero komediją "Šykštuolį", kurį atliks paties choro nariai. Choras, vedamas p. J. Grieg, po kelis kartus per savaitę repetuoja, smarkiai ruošiasi.

Šis 13 metinis vakaras įvyks Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted. Po programos šokiai, kuriems grieš Ben Pavio orkestras. Bus gardžių užkandžių ir gėrimų.

Nesigailėsim smagiai laiką praleidę, įėjimas tik \$1. Pamiršim visos savaitės nuovargį, pasikalbėsim su draugais, prisiminsim tėvynę Lietuvą. O.S.

Kiek Tik Norit BUCK'Ų, Naujų ir Senų

MILDA BUICK SALES

907 West 35th Street
LAfayette 3-2022

TRUMPAI

—Meninė programa Chicago Balso Apskrities vakare susidės iš solistų dainų (A. Kalvaitė ir V. Jančys) instrumentalistų (smuik. A. Paukštys ir čel. A. Jakavičius) ir piano (komp. V. Jakubėnas). Akompanuos S. Kalvaitis, o programai vadovaus muzikas P. Sarpalius. Visi kviečiami atsilankyti.

—Mirė: Adelė Lauraitienė, 36 m., 713 S. Talman Ave., ir Jonas Zapustas, 60 m., 3828 So. Wallace.

—Albino Bielskio tapyto darbo paveikslą išsidėjo Chicago Herald American.

—Kazimieras Kovalskis, 47 m., kuris laiko drabužių valyklą 1206 N. Artesian, dėl eksplozijos apdegė. Nugabentas į St. Mary ligoninę. Jis gyvena 1257 N. Wolcott Ave. (Bks)

—Lietuvių Bibliografinė Tarnyba (602 Harvey St., Danville, Ill.) apskaičiavo, kad 1951 m. rugsėjo 1 d. laisvajame pasaulyje ėjo 92 lietuviški laikraščiai: 52 JAV, 8 Vakarų Vokietijoje, 7 Kanadoje, 5 Brazilijoje, 4 D. Britanijoje, 3 Prancūzijoje, 2 Argentinoje, 2 Australijoje, 2 Urugvajuje, 1 Austrijoje, 1 Belgijoje, 1 Italijoje, 1 Kolumbijoje, 1 Švedijoje, 1 Šveicarijoje ir 1 Venecueloje.

—Gust Peters (Petrauskas), 2085 S. Canalport Ave., pasimirė, palikdamas žmoną Oną, sūnų Henry ir seserį Oną Rapsus. Palaidotas spalio 29 d. šv. Kazimiero Kapinėse. (Bks)

—Studentų Varpininkų būrelis įsisteigė Chicagoje. Į laikinąją valdybą išrinkti: Aleksandras Torna, Julius Šmulkštys, Z. Dailidka, Gytis Kriškiūnas ir kt. Būrelio reikalais kreipėtis: A. Torna, 5521 S. Wolcott Ave., Chicago, Ill.

—Stasys Kasparsas, 52 m., 1740 W. 48th, bedarbis, rastas pasikore. Paliktame savo žmonai raštelio sakosi pavargęs ir pasišalinęs iš pasaulio. (Bks)

—Antano Rūko poezijos knyga "Bokštai, meilė ir buitės" ką tik išėjo iš spaudos. Leidėjas Jonas Kutra.

—Prof. J. Kaminskas padarė platų pranešimą apie paskutinius Vliko pasitarimus su S. Lazoraičiu, Vliko darbus ir politinę padėtį Europoje Laisvosios Europos Komiteto lietuvių grupei New Yorke. Prof. Kaminskas apie lapkričio 20 d. laukiamas Chicagoje.

GAISRAS GINTARO TAVERNOJE

Bridgeport. — Antano Gintaro tavernoje (3200 So. Halsted St.) vakar 10 val. ryto eksplodavo alyvos pečius. Dėlei to kilo gaisras, kuris padarė pusėtinai nuostolių.

Antanas Gintaras yra naujas ateivis.

Dariaus-Girėno Posto cigarečių vaju

Kaip kas metai, taip ir dabar Dariaus - Girėno postas turi cigarečių vaju. Priimamos cigaretės ir pinigai iš geraširdžių žmonių, kurie remia tą kilnų darbą.

Nors vaju prasidės lapkričio 11 d., bet jau dabar galima atnešti ar atsiųsti savo dovaną į Dariaus - Girėno posto namus, 4416 S. Western Ave., Chicago. Pinigai pageidaujama dėl to, kad postas perka cigaretes iš valdžios, gaudamas beveik dvigubai tiek už tuos pačius pinigus.

Cigarečių vaju tęsis iki šventų ir per šventes. Cigaretės yra dalijamos visose veteranų ligoninėse Chicago apylinkėse. Kiekvienas veteranas ligoninėje gaus ne mažiau kaip kartoną cigarečių. Postas kas metai surenka cigarečių ir apie tūkstantį dolerių su viršum, norėdamas palinksminti širdį kiekvieno sergančio veterano. John Jakubs

Chicago operavo Manilos kūdikį

Šiomis dienomis iš Manilos atvežtas 11 mėnesių kūdikis Elvira Difuntorium į St. Lukas ligoninę. Vaikas buvo prarijęs du segtukus (špilkas). Kelionę finansavo Manilos visuomenė.

Antradienį gydytojai pranešė, kad operacija pavyko. Iš plaučių segtukas buvo išimtas per 59 sekundes, o antrasis iš plaučių pats išėjo natūraliu būdu. Tėvams ši linksma žinia buvo pranešta radijo telefonu.

Vaiko tėvas Maniloje yra knygų pardavėjas, o motina siuvėja.

Šeimininkas turi atmokėti nuomininkui

Teismas priteisė, kad namo savininkas turi atmokėti \$750 savo nuomininkui, 819 Marengo, Forest Park. Be to, teisėjas nusistatė, kad savininkas santis Rizzo negali imti daugiau už nuomą butą, kaip \$55. Jis buvo apskųstas iš Hoeltke ėmęs \$100 per mėnesį pastaruosius 3 metus.

PRANEŠIMAI SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

Lietuvių siuvėjų lokalo 269, ACW of A, susirinkimas įvyks penktadienį, lapkričio 9 d., 7:30 val. vak. Amalgamated Centro Name, 333 S. Ashland Blvd. Bus lokalo valdybos naminavimas 1952 metams. Taip pat įvykis Joint Board manadžeriams ir biznio agentų naminavimas. Tad yra visų narių pareiga dalyvauti susirinkime. —Valdyba.

Chicago Lietuvos Klubų ir Draugijų 1951 m. Valdybos

JONISKIEČIŲ L. ir K. KLUBO VALDYBA 1950 METAMS: Pirm. John Gasparaitis, 5356 So. Richmond St.; Viceprim. Mrs. Estella McNamee, 6802 S. Maplewood Ave. HE 4-3555; Nut. rašt. Joseph Keturakis, 3217 So. 53rd St., Cicero, Ill.; Fin. rašt. Frank Cepulis, 3510 W. 63rd St., REpublic 7-0243; Iždininkas Joseph C. Vebell, 6447 South Emerald Ave. Englewood 4-4380; Iždo globėjai: Mrs. Juliana Balsienė, 10431 S. Campbell Ave. BEvery 8-2852; Tadas Kazimieraitis, 4344 S. Washtenaw Ave.; Koresp. Mrs. Estella McNamee, 6802 So. Maplewood Ave. HEMlock 4-3555.

AMERICAN LITHUANIAN CITIZENS AND BENEFIT CLUB VALDYBA 1951 METAMS: Pirm. Larry Lubik, 2602 W. 47th St.; Viceprim. W. Butkus, 4012 Archer Ave.; Nut. rašt. P. J. Petrakis, 812 W. 33rd St., tel. Calumet 5-9191; Finansų rašt. Adela Burba, 6328 S. Eggleston Ave., tel. DO. 3-5165; Kontr. rašt. A. Kvedaras, 4246 S. Maplewood Ave., kasos glob. Alfons Masilius, 3252 South Halsted Street, telefonas Victory 2-7319; kasierius K. Kazlauskas, 4528 S. Spaulding Ave.; mėsainė F. Sova, 4201 S. Maplewood Ave.; koresp. Anton Jusas, 2131 W. 24th St., telefonas PR. 6-4416; daktaras-kvotėjas Dr. T. Dundulis, 4157 Archer Ave. Susirinkimai įvyksta trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 1 val. popiet, Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Klubą priima vyrai ir moterys lygiomis teisėmis nuo 16 iki 65 metų amžiaus.

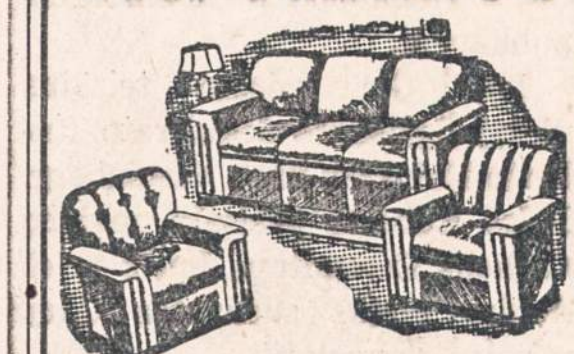
URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms ir Papiuosimams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėlės Telegramu ir Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-7308

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainiku paveikslais išsiskirti.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9026

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINICA Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

VISKO UZTEKTINAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos setai, baldai vaikuiams.

Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS

Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd.
SEley 3-4711

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro

LIETUVISKOS VAKARŲ SKOS

TEL. HEMlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Detroit, Mich.

Nepatinka kritika

Kai kada parašydami korespondencijas "Naujienoms", stengiamasi pavaizduoti čionykštį gyvenimą sąžiningai. Kada daiktas buvo baltas, vadinu jį baltu; o kada daiktas buvo juodas, rašydavau, kad jis yra juodas. Kada teko rašyti apie Amerikos Lietuvių Radiją, rašiau taip, kaip ten yra iš tikrųjų. Paraliau, kad dabar, kada katalikai jau tą organizaciją apleidė, ją užvaldė tautininkai. O kada buvo per radiją atvaizduota pono Pusdešrio "Rugiapūtė", irgi parašiau, kas ten buvo netinkamo. Nes buvo pastatyta ne pagal teisingos lietuviškos rugiapūtės vaizdą.

Tačiau, pasirodo, mūsų sąlygose, galima tikrai tylėti arba girti. Taip išėjo ir dabar. Tuoju vieni per Dirvą, o kiti ir per kitą spaudą pradėjo mane šmeižti ir kolioti. Gavau šmeižėjo, neteisingų žinių skleidėjo vardus. Iškoliojo ir už tai, kad "slapukas" aš esu.

Bet bėkiodami mane tie ponai nesugebėjo atremti mano pridutų spaudai žinių. Pirma: ar aš neteisėjęs parašiau, kad "visas strategines vietas tame radijo klube užima tautininkai"? Ar nebuvo pono Pusdešrio rugiapūtė valsikų ir polkučių? Tai kur tada tu mano kritikos kritikų pagrindas mane kolioti ir šmeižti? I tai jie neatsakė. O tas ir yra, kas turėjo būti suprasta ir tokie dalykai savo vardais vadinami. Iš to tu ponų sukulto triukšmelio ir iš jų pastangų kritikuoti "Naujienas" išėjo tikrai muilo burbulas.

Net tai, kad nerado mano vardo po korespondencija, jiems sudaro pagrindą mane iškeikti. Kada visokie slapukai, kaip "Z" (Dirvoje) arba ALR ar ALB užspringdami giria tą klubą ir jo veikėjus, tai gerai. Kada tik kas nors kritikos žodelį tariu — tai jau nuodėmė, lietuviško darbo kenkimas ir t.t. Ne, ponai, lietuviškas darbas buvo iki jūsų atvykimo, eis jis ir toliau. Tik jums reikia biskį suprasti, kad čia laisva šalis ir ne tik jus, bet ir patį Trumaną laisva spauda gerai pakedena.

Jūs nieko neatsakėte, tik iškoliojote žmogų, kuris stengėsi lietuvišką veikimą įnešti daugiau naudos ir atitaisyti tai, kas yra taisytina. Po to viso tenka pakartoti, kad pranešėjai vis taip pat, kaip ir anksčiau, lietuvių kalbą darto, ponas Pakrantis, per "menininkus" įsitvirtinęs radijo klube išėjo jau su sv. Antano klebonu kariauti per "Dirvą", podraug gerindamas radijo programą tokiais "kūriniais". Kaip mes eįome grybauti. Choras visai paleistas ir jau dėl to choro valdyba pareiškė nepasitikėjimą klubo valdybai. Taip sakant, namai jau dega, o visokie Z-etai ir Paužos vis žiūrisi ir veidrodį ir negali atsistebėti: kokie mes dailūs, kokie mes gražūs!

Beje, tas Pauža net 150 eilučių parašė atsakymą į "Naujienų" raštus, tik vargšas nežinojo, kad norint polemizuoti, ne "Draugą" reikėjo rašyti, bet "Naujienoms". Tokia jau spaudos taisyklė; nes kai rašo atsakymą į kitą laikraštį, tai jau gali kiek nori nuo savęs pridėti; ten skaitytojai jau kiti, neži-

ALICE STEPHENS

Ateinantį sekmadienį, lapkričio 11 d., NAUJINIŲ vakare dainuos Alice Stephens vadovaujamas trio. Bus suvaidintas Antano Rūko "Gyvenimas bėga savo keliu...", o scenoje dainuos Stephens dainininkės.

no to rašto, į kurį atsakoma. Vieną žodžiu, norėjo jūsų korespondentui burną užkišti, bet užmiršo, kad Amerikoje nėra "karo komendantų su raudonu rašalu".

Vienas sąmojo pilnas žmogus, paskaitęs Paužos atsakymą dėl Pusdešrio rugiapūtės, kur autorius karštai gynė tą rugiapūtę ir sakė, kad ji dėl to lietuviška, nes ten buvo padainuota daina: barė ponas katinėlį, kam sukūlė šotelį, pasakė:

Barė Pauža kritikėlį,
kam sukūlė Pusdešrėlį...
— Naujienų skaitytojas

Liudijo negras Clark

Negras H. E. Clark, dėl kurio pastangų atsikelti į Cicero apsigyventi pereitą vasarą kilio riaušės, buvo pakviestas dabar liudyti federaliniam prisiekusiųjų teismui, tas riaušės tyrinėjančiam.

Clark sakosi, jog dabar šiame teisme radęs kitokias nuotakas, negu ankstyvesnėse prisiekusiųjų teismo sesijose. Clark pareiškė prisiekusiesiems, kad policijos veiksmams jam kliudę atsikelti į Cicero apsigyventi. Iš neigiamos pusės jis liudijo ir apie policijos vadą Konovskį.

Ypatingas LSS C. komiteto posėdis

Spalio 28 dieną įvyko ypatingas LSS C. Komiteto posėdis, kuriame dalyvavo ir atvykęs svečias Prof. J. Kaminskas, Dr. P. Grigaitis, K. Bielinis, V. Gervickas, J. Buivydas, Br. Spudienė ir J. Pakalka. Revizijos Komisijos: adv. St. Briedis ir P. Kriaučiukas. Jaunimo C. K-to pirm. K. Balčiauskas, sek. J. Vilgalys. Be to, LSS 19 kuopos ir LDD 7 kuopos atstovai bei aktyvesnieji nariai, kaip antai: Dr. Sidlauskas, A. Mačionis, E. Pliupešis ir kiti.

LSS C. Komiteto pirmininkui susirgus, pirmininkavo vicepirm. V. Gervickas. Svarbiausi pranešimai buvo: Prof. J. Kaminsko, Dr. P. Grigaitio, K. Bielinio ir J. Buvydo. Dr. P. Grigaitiui išvykus, posėdis užsitęsė iki 9 v. v. Nutarimai bus išspausdinti C. K-to "Pranešimuose" (Biuletenyje) Nr. 3.

V. G.

Ragina nemesti darbo

Tarptautinės elektros darbininkų brolijos 134 unijos skyriaus pirm. M. Boyle kreipėsi į 8,000 Cook apskrities elektros darbininkų, ragindamas juos nemesti kiekvieno užsimanymu savo darbo, nes tai kenkia pačių darbininkų reikalams, einą ir prieš unijos interesus.

NEMUNE NAUJAUSI LEIDINIAI:

PELEDA 5 Nr., gausiai iliustruota,	\$0.40
Barono ZVAIGŽDES IR VĖJAI	\$2.00
B. Sruoga KAZIMERAS SAPIEGA	\$2.50
Dr. A. Garmus NEMUNO PAKRANTĖMIS	\$1.25
Kun. Vembrė (vert.) MARIJA KALBA PASAULIUI	\$2.00
Dr. Maceina JOBO DRAMA	\$2.00
Dr. Gaidamavičius ISBLOKSTASIS ŽMOGUS	\$2.00
Kraučūnas IS DUMINIS LUSNELIS	\$1.00
Jazminas MOTERIS, NUO KURIOS PABĖGAU	\$1.00
H. Radauskas STRELĖ DANGUJE	\$2.00
Orintaitė SULINYS SODYBOJE	\$1.50

Parduodame ir išrašome vokiečių kalbos knygas. Didelis pasirinkimas seniau ir dabar išleistų lietuviškų knygų.

Užsakymus adresuokite: LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS 3143 SO. HALSTED ST. Telef.: Victory 2-3314 CHICAGO 8, ILL.

NAMŲ SAVININKŲ DĖMESIUI!

F. H. A. ISMOKEJIMAS.

Commonwealth Construction Company

1419 HOWARD STREET

AMBassador 2-5166

Adv. F. J. BAGOČIUS — KANDIDATAS SLA PREZIDENTO VIETAI

SLA organizacijoj dirbu nuo 1905 metų, kaip kuopų viršininkas, organizatorius, apskrities viršininkas, SLA komisijų narys ir per 10 metų SLA prezidentas. Mano laiku SLA išgelbėtas nuo pusės milijono blogų murgių ir įvestos žymios reformos. Dabar nariai yra apkrauti beveik dvigubais mokesčiais, ligos pašalpa visai sumažinta, kelionės ir išlaidos baisios, ir suvirš \$10,000.00 leidžiama įrengimui vasarvietės Atlantic City. Ateiviai-tremtiniai neorganizuojami... Reformos būtinai reikalingos.

ADV. F. J. BAGOČIUS.

TAUPYKITE

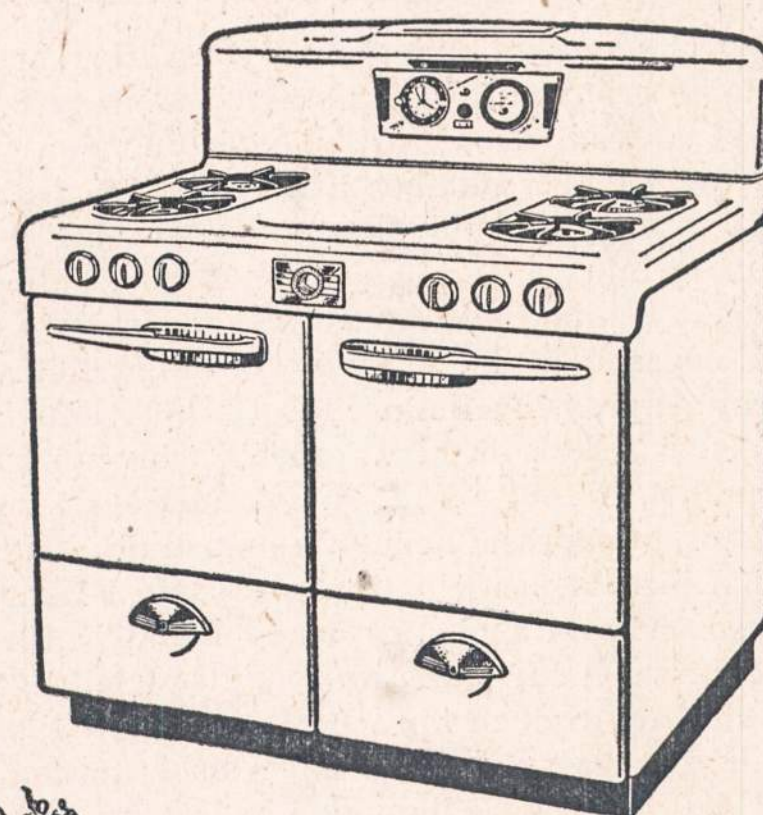
Atėičiai: Pasidėkite taupomus pinigus į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki \$10,000.00 — by an Agency of the United States Government.

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.
KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareiklavimą.
Dėl paskolų geresnėms sąlygoms, perkant arba statant namą, visada pasimaitykite su mumim. Mūsų turtas yra virš septynių milijonų dolerių — \$7,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6236 South Western Avenue
J. PAKEL — Prezidentas

He'll love your cooking...

you'll love your new
Magic Chef
GAS RANGE

NEW beauty!
NEW burners!
NEW broiler!

SO much fun to cook on!
SO easy to use and clean!
SO very beautiful!

"U-m-m-m!" you'll say when you first see this Magic Chef. And "u-m-m-m" everyone else will sigh when they taste the delicious roasts and pastries you'll serve!

EASY TERMS

See it today at...

TRAFICANTE BROS.

2301 W. Taylor St.
759 So. California Ave.

Taylor 9-9100
Sacramento 2-0301

MORE WOMEN COOK ON Magic Chef THAN ON ANY OTHER RANGE

Could your son
"quarterback" your business tomorrow?

Jei reikalas kils pirm negu jis prisiruoš, tai Chicago Title and Trust Company parūpins tvarkytojus, kad jūsų sūnus ir palikuonis paimtų jūsų biznį nepažeistą.

Ne vieno žmogaus širdžiai yra brangus choras, kad jo sūnus taptų jo įpėdiniu šeimos biznyje.

Bet šie yra abejotini laikai, ir jūs negalite būti tikras, kad jūsų sūnus bus prisiruošęs kai jūsų gyvybė užges. Gal jis dar tebeš mokyklos futbolo aikštėje... arba Ginkluotųjų Jėgų tarnyba gali su laikyti jo paruošimą didžiajam darbui, kurį jūs nužūrėjote jam.

Štai kodėl išmintinga turėti skubos planą, kuris apsaugos ir jūsų palikuonis ir jūsų samdinius šitoku protarpiu, kuris gali būti trumpas arba ilgas. Galite tai padaryti įsteigdami Chicago Title and Trust Company Patikėtinu, su įgaliojimu operuoti jūsų kompanijai iki to laiko, kada

jūsų palikuonys bus prisirengę paimti biznį ir savo rankas.

Aktyvi globojimo tarnyboje nuo 1888 m., Chicago Title and Trust Company yra įgijusi platų ir ypatingą biznio patyrimą. Mūsų pačių fondai investuoti visokių pramonėse... mūsų štabas sudarytas iš biznio ir jo tvarkytojų specialistų.

Jūs, jūsų advokatas ir jūsų apdraudęs patarėjas kviečiami pasitarti dėl globos plano ypatingų problemų, kurios gali kilti jūsų biznyje. Telefonuokite DEarborn 2-7700, Extension 323, pasimatymui su mūsų Globos pareigūnais.

"PLANAVIMAS RYTOJUI" aiškina, kaip galite sutvarkyti savo turta, kad jis tarnautų jūsų tikslams ir apsaugotų jūsų šeimos interesus ateityje. Raskite Dept. 32, prašydami egzemplioriaus dabar, kai mąstote apie tai.

CHICAGO TITLE AND TRUST COMPANY

111 West Washington Street • Chicago 2, Illinois

Nauja TV-jo CHICAGO SYMPHONY CHAMBER ORCHESTRA Gerai žinoma šia nauja "pops" programa, diriguojama Rafael Kubeliko, kas antradienį nuo 9:30 iki 10:00 v.v. Channel 7-WENR-TV. Jei norėtum atlikti TV transliaciją ABC Civic Theater, rašykite Chicago Title and Trust Company, prašydami nemokamų biuletenų.

METRICK'S PAINT STORE

DABAR YRA

3414 W. Roosevelt Road
KEDzie 3-6800

NEMOKAMAI PRISTATOME VISAMAM MIESTE.

One coat Flat Paint, 12 gr. \$3.45
žiu spalvų ir baltas. Gal.
Interior Gloss ar Semi-Gloss \$4.35
16 spalvų ir baltas. Gal.

CONRAD Photo Studio

(Lietuvis fotografas)
Specialybė vestuvės.
\$15.00
vertės dovana jaunavedžiams, atnešus šį garsinimą.
414 W. 63 ST.
Telefonai:
Eng. 4-5840
Eng. 4-5883

CERMAK ROAD

Dantų Laboratorija

DIREKTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO

VALANDŲ LAIKOTARPYJE

Individualių dirbtinų dantų, plastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinius dantis, protezus. Prima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadienį nuo 9 iki 1 valandos.
Olympic 2-3740
4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ

IR ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždektė LEGULO Ointment. Jo gydomosios ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perpyšimą tarpiniųjų. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visu išvirsnių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį.

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

TURIME DIDELI PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ BRANGMENŲ SIDABRINTŲ INDŲ SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ
Laukrodžių Pataisomai Specialiste
John A. Kass Duodama 1 metų Garantija

Lengvas išsimokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(priė Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617
Seniausią Lietuvių Jewelry Krautuvę Brighton Parke Įsteigta 1915 metais

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšinimo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netikusio maisto arba jautiesi prarūges, apsimunktas, paimk Alavijos grūdelių nedaudiau kaip žirnio didumo, sukratyk gerai ir nuryk, arba sutarkyk Alaviją vandenyje ir išgerk, pramuš kad ir kiekiausias vidurius. Alavijos svaras \$2.50, mažiau perkant 6 uncijos už \$1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIE-NOSE paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 3, Ill. Phone CAnal 6-8506

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštui: \$10.00
Metams: \$5.50
Trims mėnesiams: \$3.00
Vienam mėnesiui: \$1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija: 5c.
Savaitė: \$1.25
Mėnesiai: \$1.25

Jungtinės Valstybės, ne Chicagoje:
Metams: \$9.00
Pusei metų: 5.00
Trims mėnesiams: 2.50

Užsienininkai:

Metams: \$11.00
Pusei metų: 5.50
Trims mėnesiams: 2.50
Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 3, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Bolševikinė Kontr-revoliucija

Vakar sukako 34 metai, kai Leninas su Trockiū padarė perversmą Rusijoje, nuversdami Laikinąją Revoliucinę Vyriausybę, sudarytą iš socialistinių ir demokratinų partijų, kurių priešakyje stovėjo Darbo Grupės atstovai (dešinysis liaudininkas) Aleksandras Kerenskis.

Daugumai žmonių Vakarų Europoje ir Amerikoje tada buvo neaišku, ką tas perversmas reiškia. Vakarai iš viso nedaug tenusimanė apie Rusiją. Jauni entuziastai, prisiskaitę populiarių socialistinių knygelių (kaip pvz. Amerikos žurnalistas John Reed), įsivaizdavo, kad tai šuolis į naują visuomenės santvarką, Socializmą. Jie sveikino tą Petrogrado "pučą", kaip didžiausią istorijoje įvykį, kuris "sudrebino pasaulį".

Ne tik karšti jaunuoliai, bet ir konservatyvūs Amerikos laikraščiai rašė labai palankiai apie "naują revoliuciją" Rusijoje, dėjo bolševikų agitacines kalbas ir perspausdinėjo jų propagandos brošiūras, "informuodami" milijonus savo skaitytojų apie jos vadų teorijas ir siekimus. Stambioji kapitalistinė spauda daugiausia ir paskleidė plačiojoje publikoje nuomonę, kad Rusijos bolševikai tai naujos eros pranašai ir darbo žmonių išlaisvintojai.

Bet tada ėjo pasaulinis karas, o Leninas prieš jį kovojo, šaukdamas visų šalių darbininkus mesti ginklą. Jam pagrobūs į savo rankas valdžią, iškilo pavojus, kad Rusija sieks susitaikyti su centralinėmis valstybėmis (Vokietija ir Austro-Vengrija) ir pastatys į sunkią padėtį Vakarų sąjungininkus. Į Rusiją buvo nugabenta daug sąjungininkų ginklų ir amunicijos; tie sandėliai galėjo patekti į priešo rankas.

Todėl Jungtinės Valstybės ir Vakarų Europos valdžios pasitiko tą perversmą labai nepalankiai. Prezidentas Wilsonas dar stengėsi sulaukyti bolševikus nuo separatinės taikos su Vokietija ir viešai kreipėsi į juos, siūlydamas jiems visokią pagalbą. Tačiau Leninas pasiuntė delegaciją į taikos derybas su Vokietijos kaizerio atstovais, ir pagaliau separatinė taika tarp Rusijos ir Vokietijos buvo pasirašyta Brest Litovske.

Amerikiečių ir britų kariuomenių daliniai bandė daryti ginkluotą intervenciją Archangelske ir Sibire, bet iš to nieko neišėjo, nes tikro pasiryžimo kovoti prieš bolševikus pas sąjungininkus nebuvo. Tačiau tuos menkus intervencijos bandymus bolševikai išnaudojo savo propagandai, skelbdami, kad "kapitalistinis pasaulis" kėsinais pasmaugti "proletarinę revoliuciją". Šita pasaka dar ir šiandien yra kartojama. O iš tikrųjų čia buvo militarinis dalykas: Vakarų tautos mėgino apsisaugoti, kada buvęs

jų sąjungininkas pasitraukė iš karo ir atidarė savo teritoriją priešui.

Ta Lenino separatinė taika su Vokietijos kaizeriu, kaip žinoma, neužtikrino Rusijai nei tikros taikos, nei saugumo. Vokiečiai būtų pavertę Rusiją savo vasalų, jeigu kaizeris būtų laimėjęs karą. Rusiją nuo tokio likimo išgelbėjo Francūzija, Anglija ir Amerika, sumušdamos vokiečius.

Pasitraukusi iš karo su Vokietija, Rusija gavo atskvėpti tik trumpą laiką. Netrukus joje prasidėjo pilietinis karas, kuris tęsėsi trejus metus, kainavo milijonus gyvasių ir privėdė kraštą prie pasibaisėtinos bado katastrofos.

Tai šitaip prasidėjo ta "naujoji era".

Bolševikų perversmas buvo ne vasario demokratinės revoliucijos "pagilvinimas", o kontr-revoliucija, kuri panaikino visus Rusijos žmonių laimėjimus, įgytus po caro nuvertimo. Šiandien jie yra labiau pavertę ir labiau išnaudojami, negu carizmo laikais. Ir Rusija pasidarė viso pasaulio reakcijos centru.

Praėjus 34 metams nuo to "istorinio įvykio", Rusija neturi nei laisvės, nei materialinės gerovės.

APŽVALGA

MEKSIKIEČIJS JT PREZIDENTAS

Šeštasis Jungtinių Tautų visuotinis susirinkimas (generalinė asamblėja), Paryžiuje, išsirinco savo prezidentu meksikietį Luis Padilla Nervo. Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 3, Ill. Tel. CAnal 6-8500. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Komunistų spauda pranašavo, kad didžiosios valstybės nenorės Meksikos diplomato, nes Padilla Nervo esąs "per daug draugingas Sovietų Sąjungai". Jos turinčios kitą kandidatą: Victor Andres Belaunde iš Peruvijs, kuris, girdi, šoka pagal Washingtono muziką.

Tačiau tapo išrinktas kaip tik tas asmuo, kurio pagal komunistų "informaciją", Washingtonas bijo!

JOUHAUX LAIMĖJO TAIKOS PREMIJĄ

Nobelio taikos premiją 1951 metams gavo Francūzijos darbininkų vadas Leon Jouhaux (iš. Žuo, kirtis ant o).

Norvegijos parlamento komitetui, kuris skirsto Nobelio premijas, buvo pateikti 35 kandidatai: 26 asmenys ir 7 organizacijos. Iš skaičiūje buvo Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Trygve Lie, Indijos premjeras Jawaharlal Nehru ir k. Bet laimėjo Žuo.

Taikos premija šiemet yra

verta 167,612 švediškių kronų (\$32,432).

Premijos už nuopelnus mokslui, literatūroje ir tarptautinės taikos stiprinime yra mokamos iš tam tikro fondo, kurį įsteigė dinamito išradėjas Alfred Nobel, miręs prieš 50 metų. Kasmet jas skirsto specialus Norvegijos parlamento komitetas. Jei kuriais metais tam tikroje srityje nesurandama asmens, užsiėmusio premija, tai skiriamai jai pinigai padedami atšargon; tuo būdu premija vėliau gali būti didesnė, jeigu ji nebūna padalinta tarp kelių asmenų.

Leon Jouhaux, 72 metų amžiaus, yra socialdemokratas, pasisųmėjęs daugiausia kaip profesinių darbininkų sąjungų vadas. Nuo 1909 m. iki 1947 jįsai buvo francūzų Generalinės Darbo Konfederacijos generalinis sekretorius. Kai šios organizacijos kontrolė pateko į komunistų rankas ir jie ėmė ją naudoti Rusijos bolševikų politikai, skelbdami streikus prieš valdžią ir stengdamiesi suardyti krašto pramonę, kad būtų paruošta dirva "revoliucijai".

Jouhaux pasitraukė iš Gen. Darbo Konfederacijos ir įsteigė kitą profesinių sąjungų (darbininkų unijų) sąryšį, pavadinatį Darbininkų Jėga. Nors ši organizacija kol kas dar nėra tokia stipri, kaip senoji Gen. Darbo Konfederacija, bet jos įtaka pakankamai didelė, kad užkirstų kelią politiniams komunistų streikams.

Tuo būdu Jouhaux išgelbėjo Francūzijos darbininkų judėjimą nuo komunistų diktatūros, kuri galėjo išsukti Francūzijoje pilietinį karą ir padėti Rusijos imperialistams įsibriauti į Vakarų Europą. Šitą jo pasitarinavimą taikai įvertino Nobelio fondo globėjai, suteikdami jam šių metų taikos premiją.

Gavęs žinių apie premijos paskyrimą, Francūzijos socialistų veteranas pareiškė, kad tai yra pripažinimas didelės svarbės, kurią turi darbininkų klasės veikla taikos organizavime. Taika, sako Jouhaux, neturinti darbininkų klasės paramos, nebūtų tikra taika ir nebūtų verta daugiau, "kaip taika, neparemta socialiniu teisingumu".

ŽADA DAUGIAU MAISTO RUSAMS

Bolševikinio perversmo 34-tos sukakties išvakarėse buvo iškilmingas susirinkimas Bolšoi teatre Maskvoje ir svarbiausią kalbą pasakė Politbiuro narys ir žvalgybos galva Lavrentij Berija. Jisai žadėjo Sovietų Sąjungos žmonėms daugiau maisto ir drabužių, bet pabrėžė, kad apsiginklavimo pastangos turi būti tęsiamos, "kapitalistinių grasinimų" akivaizdoje. Berija gyrėsi, kad Rusijos mokslininkai jau išradę "visokių rūšių modernių ginklų", ir todėl kapitalistų puolimas būsiąs atremtas. Jam pačiam, beje, yra pavesta išvystyti atominių ginklų gamybą, ką jisai ir stengiasi padaryti, pasisamdes (arba jėga pagrobes) šimtus vokiečių ir kitų tautų mokslininkų. Berija džiaugėsi, kad Sovietų Sąjunga šiemet pasigaminio 4,000,000 tonų pieno daugiau, negu pernai, ir 24,000,000 tonų daugiau anglių.

Žurnalas "Iron Age", kuris eina New Yorke, apskaičiuoja, kad 1950 m. Sovietai pagaminio 26.5 milijono tonų pieno. O Jungtinių Valstybių pieno gamyba pernai buvo pasiekusi netoli 97 milijonus tonų. Bet tuo pačiu laiku Amerika sugebėjo pasigaminti ir milijonius kiekių prekių, reikalingų kasdieniniam žmonių gyvenimui: maisto, drabužių ir visokių kitokių daiktų.

Sovietų Rusija, plėsdama sunkiąją pramonę ir stengdamasi "pasivyti Ameriką" atominių ginklų gamyboje, laiko gyventojus alkanus ir nudrįsusius. To ne gana. Sovietų žvalgybos žinioje yra 10 ar 15 milijonų kalinių, dirbančių vergų darbo stovyklose be atlyginimo.

Ir vis dėlto Rusija savo pajėgoms neišsiverčia. Ji grobia

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

SKAITYTOJŲ ŽODYNAS

Gyvenant nelietuviškoje aplinkoje, mūsų kalba tolydžio esti veikiamą svetimųjų įtakų, ji ima skursti, pamirštami per laiką gražūs lietuviški žodžiai ir posakiai. Toliau nuo tėvynės gyvenančių autorių ir literatūriniuose raštuose neberandame gyvai, sodriai besireiškiančio lietuviškojo žodžio. O jau, žinoma, daug labiau išblėsusi bėra laikraščių kalba, iš kurios ir norėdama dažnai nedaug ko čia tepasimokysi.

Dėl to būtų gera, kad gerbiameji skaitytojai čia ateitų į talką. Kas kurių savo tarmės pažįstamų žodžių nesutinka raštuose arba juos randa ten vartojamus skirtingai, kitokia reikšme, kitokios formos, maloniai prašomas nepamirgti kad ir vieną antrą toki žodį užrašyti ir atsiųsti mūsų "Kalbos dalykų" skyriui, o mes juos paskelsime. Tuo būdu užfiksuotas žodis nebegalės būti pamirštas, o skaitytojai galės juo praturtinti savo kalbą. Pats to žodžio pranešėjas atliks patriotinę pareigą ne tik visiems lietuviams, bet ir ypač nusipelnys savo kampeliui, nes neduos užsimesti savo krašto žodžiui. Žodynų sudarytojai jį įtrauks į žodynus, ir tuo būdu jis pasidarys visiems prieinamu turtu.

Užrašyti žodžius patartina tokiu būdu:

Dūgnas, kraštas, apylinkė: Apie aną dūgną kitaip jau šneka. (Sakiai.)

Ė: Per bobas į žmones, per ubagus į dangų (t. y. bobos išplepa, ubagai išpoteriauja). (Didvyžiai.)

Išardos, vedusių persikrymas: Dabar vos tik susivedė, tai klausyk — jau išardos. (Radviliškis.)

laupyti, laupo, laupė, eikvoti turtą, pinigų: Kas laupo, o kas taupo. (Skuodas.)

maũkos, užsimovimas ant rankų nuo šalčio: Apsimauk

pavergtų tautų maistą ir žaliavas. Štai pvz. Lietuvos ūkininkai buvo priversti šį rudenį "pirmus ir geriausius grūdus" vežti į valdžios sandėlius, iš kur jie yra gabenami Rusijon. Apie tai kasdien rašė okupantų Vilniaus "Tiesa".

Todėl Berijos prižadai parūpinti "daugiau maisto produktų ir fabriko gaminių" žmonėms, yra tokie pat tušti, kaip Stalino seniai prižadėtas "laimingas gyvenimas".

maukās, šaltis labai didelis. (Priekulė.)

nėrys, vieta, kur susiduria kaulai, ryšys: Piršto nėrys skauda. (Daugėliškis.)

tu prādėmu, tolydžio, išvien, be perstojo: Tas vaikas tuo prādėmu valgo. (Pagramantis.)

urbỹklė, prietaisas skylėms daryti: Imk urbyklę ir praurink puodą (paskui per išurbintą skylę susiuva). (Dovilai.)

Jei kas negali pažymėti prie-gaidžių, būtų gera, kad bent kirčio vietą kaip (pvz. kad ir kirčiuotąjį skiemenį apačioj pabraukdamas) pažymėtų. O jei ir to kas nemokės, bus jau gerai, kad bent patį žodį su koku paaikškinimu ar bent gyvosios kalbos sakiniu užrašys.

Glaistas tinkui pakeisti

Svetimos kilmės tinkui pasivaduoti J. Gimbutas "Technikos žodžio" Nr. 7 siūlo gluodinti (vd. gluodins).

Siūlomasis pakeitas kalbiškai atrodo įmanomas.

Bet ar nebūtų gerėlesnis glaistas? Jis reiškia glaistomąją (užlyginamąją, užtepamąją) medžiagą, kitą bei tinką. Viena, tai yra gyvosios kalbos žodis; ypač veiksmazodis glaistyti tarmėse (pvz. žemaičiuose) pažįstamas. Plg.: Užglaistyk sienoje skyles su moliu. Tad jau būtų šis žodis geresnis už gluodinti, kuris, rodos, tėra nujadaras. Antra, glaistas ir trum-pesnis žodis, o iš jo daryti išvestinius (kaip glaistymas, glaistytojas, glaistytuvas...) dar lengviau.

Isigykite Chicagos planą

NAUJIENOSE galima įsigyti patį naujausią Chicagos miesto ir jos apylinkių gatvių planą (Rand McNally). Jis kainuoja 50 centų.

Jei kas norėtų, kad Administracija pasiųstų šį planą, tai prašome atsiųsti 60 centų (50 už planą ir 10 už persiuntimą) tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St.
Chicago 8, Illinois

Garsinkitės "N-nose"

DR. P. JONIKAS

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

29.

(Tęsinys)

Netrukus lietuvių kalba įtraukiama į lyginamojo kalbų mokslo sritį. Kurį laiką lietuvių kalbos pobūdis nebuvo aiškus, neveniam lietuvių kalba tebuvo slavų kalba ar įvairių kalbų mišinys. Pr. Boppas nustatė, kad lietuvių kalba yra savarankiška išties (vad. ide.) kalbų grupės atžala. Jis pažymėjo, kad lietuvių kalba yra tokia pat savarankiška, kaip sanskritas, graikų, lotynų bei kitos kalbos, ir pasižymi senomis gramatinėmis (ypač linksniavimo) formomis. Todėl Boppas įtraukė lietuvių kalbą į savo lyginamąją gramatiką, kurios I tomas išėjo 1833 m. (Vergleichende Grammatik des Sanskrit, Zend, Griechischen, Lateinischen, Litthauischen, Gothischen und Deutschen)¹¹³. Netrukus galutinai atskyrė lietuvių kalbą, kaip ir apskritai baltų kalbų grupę, nuo slavų A. F. Pottas. Po to mokslininkai ir mokslių akademijos ėmė lenktyniauti lietuvių kalbos tyrinėjime.

Dėl artimumo slavų kalboms ir savo formų senumo lietuvių kalbą ypatingą dėmesį atkreipė slavistai. P. P. Preisas, kuris lietuvių kalbos mokėsi Karaliaučiuje pas prof. L. Rėzą (1776—1840) ir Pr. Kuršaitį (be kitko, iš Donelaičio "Metų"), 1840 m. pabrėžė, jog lietuvių kalbos pažinimas esąs būtinas filologui slavistui. 1853 m. Rusų mokslių akademijai pasiuntė į Lietuvą S. Mikuckį, kuris turėjo tirti lietuvių kalbos tarmes ir ypač rinkti senesnius žodžius bei jų lytis lietuvių ir rusų kalbų senovinėms ir giminaitėms formoms aiškinti. Vėliau Hilferdingas primygtinai pabrėžė, kad be lietuvių kalbos slavų kalbų tyrimas nėsąs įsivaizduojamas.

¹¹³ I tomas išėjo 1852 m.; antras gramatikos leidimas pasirodė 1857—1961 m., trečias 1868—1871 m.

Rusų akademikai sudarė tam tikrą lietuvių kalbos tyrimo programą, rūpinosi lietuvių kalbos tyrinėjimu Rusų geografinė draugija; buvo siunčiama ir daugiau žmonių į Lietuvą kalbos tirti. Tačiau iš pradžių kokių žymesnių tyrinėjimų rusų nebuvo išleista.

Iš tarnių tyrinėtojų lietuvių XIX a. antrosios pusės pradžioje minėtinas Jonas Juška, pirmasis mūsų dialektologas, 1861 m. paskelbęs trumpą lietuvių kalbos (tarnių aprašymą lietuviškai (Kalbos lietuviško lėzuvo) ir rusiškai. 1869 m. aprašė Kurtuvėnų tarmę Jonas Spudulis, o 1887—8 m. K. Naumiesčio tarmę Pranas Užupis, bet aprašai nebuvo išspausdinti. Pridrįkas Kuršaitis pirmas pradėjo tiksliai aprašyti lietuvių kalbos garsus ir ypatingai nusipelnė plačiai ir tiksliai aprašydamas lietuvių kalbos priegaidas (Beiträge zur Kunde der litauischen Sprache I—II, 1843—9; vėliau prie-gaidžių aprašymas buvo išplėstas ir paskelbtas kartu su kirčiavimo paradigmomis jo 1876 m. lietuvių kalbos gramatikoje).

Vaisingai prie lietuvių kalbos tyrimo prisidėjo Vakarų Europos mokslininkai.

XIX a. viduryje į Maž. Lietuvą lietuvių kalbos tirti atvyko Vienos mokslių akademijos siųstas A. Schleicheris (1821—1868). Tais tyrimais pasirėmęs, jis 1856 m. parašė pirmą moksline lietuvių kalbos gramatiką (Litauische Grammatik), pasinaudodamas ir svarbiomis žiniomis, Pr. Kuršaičio paskelbtomis (jo Beitrage zur Kunde der litauischen Sprache). 1861 m. to paties Schleicherio lietuvių kalba įtraukiama į lyginamosios ide. kalbų gramatikos vadovėlį (Compendium der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen), o 1869 m. i. Ebelio Leskienio Schmidto ide. kalbų chrestomatiją (Indogermanische Chrestomatie). Greta kitų senųjų ide. kalbų tirtai savo užpelnytą vietą lietuvių kalba užėmė garsoje didžiulėje K. Brugmanno lyginamojoje ide. kalbų gramatikoje (Grundriss der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen), kurios I tomas išėjo 1886 m. Minėtina dar 1875 m. pasirodžiusi J. Karłowicziaus bendro pobūdžio lietuvių kalbos studija (O języku litewskim). Šiaip jau tuo metu eina specialesnis ir gilesnis lietuvių kalbos klausimų nagrinėjimas.

1872, 1874 ir 1875 m. važinėjo po Lietuvą Pr. Kuršaitis, tyrinėdamas tarmes ir šiaip rinkdamas medžiagą savo leisimai lietuvių kalbos gramatikai (1876). 1886 m. Eduardas Volteris (1856—1941) pakartojo tyrinėjimo reikalams pirmą žinomą Didž. Lietuvos lietuvių kalbos paminklų — Daukšos katekizmą (1595). Daug surinko medžiagos bei įsigilino į lietuvių kalbos tarmes Antanas Baranuskas, kuris savo tyrinėjimus paskelbė Rusų mokslių akademijos leidinyje (Zamietki o litovskom jazykě i slovarě 1898). Keletą vertingų lietuvių kalbos tarnių aprašų ir XIX a. galą paskelbė Kazimieras Jaunius rusiškame Kauno gubernatoriaus raštinės metraštyje.

XIX a. antrojoje pusėje, ypač į amžiaus galą, daug svarbių darbų išleido kitų tautų kalbininkai.

Aštuntajame dešimtmetyje A. Bezenbergeris, padedamas ir kitų kalbininkų, leido senovinius lietuvių kalbos tekstus (Mažvydą, Sirvydą...) ir, remdamasis XVI—XVII a. raštais, mėgino aiškinti kai kuriuos lietuvių kalbos senovinius bruožus (Beiträge zur Geschichte der litauischen Sprache, 1877). Vėliau (1885, 1898) jis paskelbė Maž. Lietuvos tarnių aprašymus. Įvairiais lietuvių kalbos gramatikos klausimais svarbių tyrinėjimų davė A. Leskienas: apie lietuvių kalbos akcentą bei fonetiką (Die Quantitätsverhältnisse im Auslaut des Litauischen)¹¹⁴, saknies balsių kaitą (Der Ablaut der Wurzelsilben im Litauischen, 1884), vardžodinė žodžių darybą (Die Bildung der Nomina im Litauischen, 1891).

Toliau iškeltinas dar visas būrys mokslininkų, XIX

¹¹⁴ AsIPh. V (1880).

a. antrojoje pusėje daugiau ar mažiau prisidėjusių prie lietuvių kalbos tyrimo, jos mokslo. A. Fickas davė nemažą lietuvių kalbos žodžių etimologijų (kilmės aiškinimų). L. Geitleris, kalbos tyrimo reikalais važinėjęs po Lietuvą (1873), išleido savo studijas, aprašydamas lietuvių kalbos padėtį (Litva i Litvanen)¹¹⁵, paskelbdamas kai kuriuos senovinius lietuvių kalbos paminklus ir tarminius tekstus (Litauische Studien. Prag 1875; Beiträge zur litauischen Dialektologie. Wien 1885). A. Brückneris išleido slavistikų lietuvių kalbos skolinių rinkinį (Die slavischen Fremdwörter im Litauischen, 1877) ir tyrinėjo naujadarines lietuvių kalbos lytis (Neubildungen im Litauischen)¹¹⁶. P. Fortunatovas tyrinėjo lietuvių bei baltų kalbų akcentologiją (Über Akzent und Länge in den baltischen Sprachen)¹¹⁷, o V. Poržezinskis tarmes, lietuvių kalbos kaitmenines galūnes ir Daukšos kalbą. V. Thomsenas pagarsėjo savo plačia studija apie baltų skolinius suomių kalbose (Beröinger mellem de finske og de baltiske (litauisk lettiske) Sprog. Köbenhavn 1890. 308 ps.). O. Wiedemannas paskelbė veiksmazodžio (preterito) formų nagrinėjimą ir davė naujams XIX a. galo tyrinėjimams pritaikytą trumpą moksline lietuvių kalbos gramatiką (Handbuch der litauischen Sprache, 1897). J. Zubatų skelbė baltų bei lietuvių kalbos fonetikos, morfologijos ir etimologijų studijas. F. de Saussure (—So-siūras) davė svarbių lietuvių kalbos akcentologijos tyrimų (1. A propos de l'accentuation lituanienne; 2. Accentuation lituanienne)¹¹⁸. J. Mikkola tyrė lietuvių kalbos skolinius slavų kalbose, lietuviškąsias etimologijas.

¹¹⁵ Osvėta VII, 1874, 417—489.

¹¹⁶ AsIPh. III—IV (1878—1880).

¹¹⁷ Beitrage zur Kunde der indogermanischen Sprachen XXII, 1897, 153—168.

¹¹⁸ Mémoires de la société de linguistique VIII, 1894, 425—446; 2. IF VI, 1896, Anzeiger 157.

(Bus daugiau)

VIENTYBĖS!

Praeityje ne kartą pavergėjai iš tautų sąrašo braukė Lietuvos vardą. Patekdamas vergijon, lietuvių tauta paskesdavo dvasiniame ir medžiaginiame skurde taip, kad apie ją kitos tautos vadina „normali“ taikos būklė — būklė sistematiško pavergtų tautų naikinimo — tęsytis be pertraukos, tai lietuvių tauta gal ir visai nebeegzistuoja. Bet tokia padėtis Europoje ne pastovi, laikas nuo laiko savo pilietinėje struktūroje tiek daug skriaudų spiejančią senąją Europą iš pamatų sukrečia grausmų ir perkūnijų lydimos audros, ir tada tautų sukretime iš grabų keliasi gyvai palaidoti ir pradeda pasauliui šaukti... Laisvės!...

Laisvei atgauti betgi nepakanka vien tik šauksmo. Laisvė atgaunama tautos absoliutiškos vienybės pastangomis, įtemptu darbu; tautos geriausiųjų sūnų pasiūlymų ir krauju.

Tai yra bendra taisyklė — akisima. Amžinai už laisvę kovojanti Lietuva iki šiol dar niekad nebuvo taip žiauriai naikinama. Bet taipogi dar niekad lietuviai neturėjo tokių priemonių laisvei ginti komplikuotos pasaulinės politikos forume.

Visos tos priemonės ir jų vykdytojai išugdė savanorių kūrėjų krauju iškovotas kad ir trumpas tautos nepriklausomybės laikotarpis.

Kokia tad didelė gėda mums visiems, kad iki šio laiko nesugebama sukelti akcijos aprūpinimui tų laisvės kovotojų, pasakutinių moliakų, karių invalidų.

Dar taip neseniai savo valstybės kūryboje pareigingi lietu-

viai puikiai išlaikė egzaminą ir greit atsiekė didelę pažangą. Nejaugi dabar, kai ties Lietuva pakibo laikiklis naktis, mes atsisakysim nuo tautos prievolių?

Savisaugos instinkto vedamos lietuvių minios pabėgo ir po eilės metų mardymo elgetynose atsidūrė imigracijoje, Konstitucijų užtikrintos laisvės kraštuose ir vėl atkuto ir tapo žmonėmis.

Ačiū Dievui ir humaniškos sąžinės asmenybių balsui, būtų ir... tiek. Bet taip nėra.

Mes visi esame paskirti dideli misijai. Mūsų prievolė nesiriboja vien tik asmeniškai gerbūviu. Mūsų šventą pareigą nukreipti ypatingą dėmesį į vargstančius brolius ir įgyvendinti visas humaniškas prievoles.

Mūsų pareiga dėti visas galimas pastangas pagaliau įgyvendinti absoliutišką vienybę, nes musiečių netaip jau daug yra, tik nuo tautos kamieno po pasaulį išsibarsčiusios skeveldros.

Tačiau gyvendami ir veikdami po laisvės dangumi, vienybėje mes galime tapti galingu laisvės kovojančios tautos avangardu ir į niūrios vergijos Tėviškos padangės nunešti laisvės pavasarį.

Lietuvos laisvinimo akcijoje nėra ir negali būti vietos koncesijoms. Nes srovinių skrupulių, apkerpę ir surambę sfinksai ne tik skaldo mūsų jėgas, bet ir prieš vakarų demokratijos opinią slatą mumis į nepilnai pribrendusių eiles.

Ateities perspektyvoje neturi reikšmės nei menki argumentai, nei tuščios ambicijos, o dabartinę chroniškos primatų problemos, nudėvėtas balastas neimponuoja nė vieną lietuvių patriotą.

Pasibaigus iliuzijoms ir pasaulinei politikai pasukus kursą į tikrąją kryptį, mums reikia vienybės.

Dėl mūsų krašto ateities jau pasigirdo „kuklios“, bet vieningos nuomonės iš vienos pusės, o iš kitos daromi net konkretūs žygiai.

Mums aišku, kad ir šių dienų visų politinių grupių rusų emi-

SPORTAS

Imtynės Mildos teatre

Bridgeporto kolonijoje per daugelį metų Mildos teatre (3142 S. Halsted St.) buvo rodomi filmai. Tačiau bizniui sumažėjus Mildos teatras užsidarė. Per paskutinius kelis mėnesius jis buvo pertvarkomas bei atnaujinamas. Dalykas tokie, kad jis jau pritaikomas visai kitokiam tikslui, būtent imtynėms. Teko todėl paruošti specialų ringą bei padaryti kitokias pakaitas.

Visa tai jau padaryta ir atletikos komisija užgrybė, kad patalpos yra tinkamos imtynėms rengti.

Ir štai šio mėnesio 16 d. ten įvyks imtynės, kuriose dalyvaus ir gerai lietuviams žinomas imtynininkas Juozas Vinča, prieš keletą mėnesių atvykęs iš Vokietijos. Dalyvaus taip pat ir visa eilė kitų imtynininkų. Bet apie tai vėliau.

grantai gyvena praėity šimtmečių mintimis ir jausmais. Kai Vienos kongrese (1815 m.) caras Aleksandras I-sis, pozuodamas Napoleoną, primygtinai pareiškė mintį Lietuvai ir Lenkijai suteikti platesnes autonomijas, caro mintims nukreipti į nedalomas rusų imperijos sekimas, iš Rusijos pradėjo plaukti visokie prašymai ir memorialai Gen. Černysovo, Lanskoj, Pozzo di Borgo menamai nuolankiai suredaguotose raštuose, iš kurių tačiau dvelkė protestas, įspėjimas, kad lietuviai yra rusų amžini priešai ir jų nevalia palikti laisvais. Po poros metų, kai ta tema vėl paplito gandai, rusų garsus istorikas Karamzin pasiskaitė carui drąsaus turinio protestą, įrodantį, kad pats caras neturi teisių mažinti jo bobutės (Ekaterinos) ir tėvo palikto palikimo. Net rusų revoliucionieriai, taip vadinami „dekabristai“ (Prancūzijos konstitucija susižavėję iš nelaisvės grįžę karininkai ir kiti), pasipiktino caro projektu. Atentatininkas Jakuškin tokio galimumo paviektas net buvo nusistatęs nužudyti patį carą. Šis faktas paaiškėjo per „dekabristų“ tardymą prie Mykalojaus I-jo ir nutikrino carą, kad rusų tautoje klausimuose dėl svetimų žemių grobimo opozicijos nebuvo.

Šiuo požiūriu ne kiek nesiskiria ir mūsų pietų kaimynas, o jo machinacijos kiekvienam lietuviui yra žinomos.

Dabarties ir ateities kovoje už laisvę jėgos glūdi mūsų ir bendro likimo tautų vienybėje.

Tad būdėk ir veik Pasaulio lietuvi!

—St. Gr.

PAIESKOJIMAS

Adolfas Janukavičius, gyv. Belgijoje paieško savo pusseserės Albinos Rimševičiūtės, Jurgio Rimševičiaus dukters, gimusios 1922 metais. Iš Vokietijos išvyko Amerikon ar Australijon 1947 m. Atsakymą siųsti kun. J. Danausko adresu:

2 Av. du Chant d'Oiseau Woluwé-St-Pierre, Belgium.

Balfo vajui prasidedant

Prasidedant didžiuliam Balfo vajui, sudaryti tam reikalui atitinkami komitetai.

BALF'o Vajaus Garbės Komitetas

Vysk. Brizgys, D. D., J. Daužvardienė, kons. Dr. P. Daužvardis, P. Gaučys, Dr. P. Grigaitis, kun. Dr. A. Juška, D. Kuraitis, A. Olis, A. Rudis, L. Šimutis, M. Vaidyla.

Rėmėjų Komitetas

Kaip daug prisidėję prie sėkmingo vajaus pravedimo garsindami bažnyčiose ir duodami naujoties parapijų patalpomis: prel. Briška, prel. Urbas, klebonai I. Albavičius, P. A. Gasiūnas, P. N. Katauskas, A. M. Linkus, A. C. Martinkus, G. A. Paškus, Fr. Skrodenis, M. Svarlis, J. J. Šalkauskas.

Radio, Spaudos ir Informacijos Komitetas

S. Barcus, A. Gasparaitis, Dr. Jonikas, Dr. J. Prunskis, L. Vanagaitienė („Margučio“ radio vedėja).

Vajaus Vykdomasis Komitetas

Daukus, N. Gugienė, Gryblėnė, E. Samienė, V. Šimkus.

Vajaus reikalais skambinti Norai Gugienėi nuo 9 - 15 val. Central 6-4410 ir nuo 16 - 20 val. Yards 7-0818.

Seni ir patyrę biznieriškai sako, kad NAUJENOSSE išspausdinti skelbimai duoda geriausių rezultatų.

SOTUS ALKANAM PADĖK!
AID OVERSEAS, Inc. 3133 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILL. TELEFONAS DANUBE 6-3859

AID OVERSEAS, INC. siūnia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskiriant SSSR. Pristatymas trunka apie 13 dienų. Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL. Kely dinge siuntiniai keičiami kitais, nes pilnas draudimas. Reikalaukite pilno sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 3—\$6.20	1 sv. pupelių kavos
4 sv. rūkytų lašinių	1 sv. cocoa
2 sv. kiaulinių taukų	1 sv. šokolado
1 sv. margarino	2 sv. cukraus
1 sv. kiaulienos mėsos	
SIUNTINYS Nr. 5—\$5.40	
2 sv. rūkytų lašinių	
2 sv. marmelado	
1 sv. pupelių kavos	
1 sv. cocoa	
2 sv. cukraus	
1 sv. margarino	
SIUNTINYS Nr. 10—\$6.50	
2 sv. rūkytų lašinių	
2 sv. kiaulinių taukų	
2 sv. margarino	
1 sv. pupelių kavos	
1 sv. cocoa	
1 sv. šokolado	
SIUNTINYS Nr. 12—\$6.40	
2 sv. kiaulinių taukų	
2 sv. rūkytų lašinių	

SIUNTINYS Nr. 19—\$9.95

4 sv. rūkytų lašinių	
2 sv. kiaulinių taukų	
2 sv. margarino	
2 sv. marmelado	
1 sv. pupelių kavos	
2 sv. cocoa	
1 sv. šokolado	
4 1/2 sv. cukraus	
2 gabalai tualet. muilo	

SIUNTINYS Nr. 25

E) 9 sv. gryn. kiauul. taukų \$5.25
C) 15 sv. gryn. kiauul. taukų 8.00

SIUNTINYS Nr. 94

B) 8 sv. bičių medaus 5.00
E) 20 svarų cukraus 4.70
D) 5 svarai margarino 3.70

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER **46** METUS LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. - Chicago 8, ILL.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.C.

Elmhurst 3531; rez. Villa Park 1651
A. G. BILISKIS, D. D. S., M. D.
Gydytojas ir Burnos Chirurgas
102 W. PARK, ELMHURST, ILL.
Ofiso val.: Pirmadienį ir ketv. nuo 7 iki 9 p. m.; antradienį ir penkt. nuo 7 iki 9 p. m. susitarus; šeštadieniais nuo 10 a. m. iki 2 p. m. susitarus.
Telefonai: ofiso GGrovehill 6-5399 rezid. Cliffside 4-7032

DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63RD STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien. Trečiadieniais ir šeštadienį nuo 2 — 4.

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st Street
Priėmimo laikas pagal susitarimą. Telefonas GGrovehill 6-6735

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ras aukštas)
Ofiso Telefonas: Yards 7-0554
Jei neatšilių šaukite:
Res. Tel. Midway 3-2380
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak. Sekmadienį nuo 10 val. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, taiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika pelgėvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys sąsąraja ar niežti, negalite sėdėti įvairių adata, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skal tyti, užleikit pasitarti pas Dr. Michel —nieko nekainuos.
Antras aukštas
4554 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas Yards 7-6816.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro Geras patarnavimas. Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 7-1329
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaišo.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8 Trečiadieniais tik susitarus. Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. R. P. Lukus
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas Akinių Pritaikymas ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WALbrook 6-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

Baikite savo kančias
arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėjęs grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17—(\$1.00)—GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitų rezultatų skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunermuoja.
STANIS Analgesic S A L V E—(\$1.00)—duoda STEBINUS rezultatus.
STANIS IMPROVED FOOT SOAP, 1/2 sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėti jautrioms, deginantioms, pavargusioms, sutinusioms ar skaudantioms kojomis. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų suklejėjimus.
Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVES
Pecial, Saldytuvai, Televizijos Aparatai, Skalbiai, Masinos, Baldai, Mat. Raci, Kilimai, Lovos ir Vaikų Baldai.
Didžiausias Pasirinkimas MAZIAUSIOS KAINOS Lengviausi Išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171 CHICAGO, ILL.

BE "MONEY-WISE"!

TAUPLYKIT REGULIARIAI, KAD TURETUMET PELNO... TAUPLYKIT PAS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidurdienio.

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį... STANDARD DABAR MOKA DIDESNĮ DIVIDENDĄ.

TURTAS \$30,000,000.00
ATSARGOS FONDAS \$2,900,000.00

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro Trečiadieniais visai neatidaro

see me at my best
SAYS JOAN CAULFIELD, FAMOUS FILM, RADIO AND TV STAR

see me on
Motorola TV

17 inch LIFE SIZE screen

See how much more you enjoy TV with these new 1952 Motorola TV features! You see all the picture on the big rectangular tube and it stays razor-sharp over the entire screen with Electro-Lock Focus. Exclusive Glare-Guard Screen eliminates up to 98% of reflected glare by directing room light reflections down and out of your eyes. Instant "Target" Tuning synchronizes sound and picture... rich "Golden Voice" tone... Built-in-Antenna.

Furniture styled Lime Oak or Mahogany Cabinet.

EASY TERMS QUICKLY ARRANGED
LIBERAL TRADE-IN ALLOWANCE. USE YOUR OLD SET TO COVER DOWNPAYMENT

ARBET'S, INC.
2442 WEST 47th STREET
1746 WEST 47th STREET
Virginia 7-0700
Virginia 7-3377
OPEN MONDAY AND THURSDAY NIGHTS

MODEL 17T6 ONLY
\$239.95
F.E. Tax included Available with Ultra High Frequency Reception at Extra Cost

NAUJAUSIOS ŽINIOS IS PAVERGOTOS TEVYNES

(Tęsinys)

Visai kita padėtis — sovchozuose (valstybei priklausantiuose dvaruose). Ten darbo žmogui gyvenimas yra įmanomesnis. Sovchozai yra įsteigti buvusiuose pa-
vyzdiniuose dvaruose ar valstybi-
nuose ūkiuose. Jie ir dabar gerai
gyvena. Žmonės čia gali įmanoma
leisti dienas, gauti pašarą, gali
laikyti karvę, prieauglį, be to,
užsidirba apie 300 rublių etc.
Tad kyla klausimas: ar negali vi-
si ūkiai būti iš kolchozų pervers-
ti į sovchozus? O, ne. Ir tuos pa-
čius žada panaikinti, sukolchozinti,
nes jie valstybei „neapsimoka“.
Bet ne visi ir sovchozininkai
geriau gyvena. Ypač prasta padė-
tis vad. laisvųjų ūkininkų, dau-
giausia mažųjų ir buv. nauja-
kurių, kurie ilgai nesidėjo į kol-
chozus, spyrėsi, mokėjo mokes-
čius ir tikėjosi vis kaip nors iš-
silaikysia. Tokie liko, kur nepa-
sprastai bloga žemė, akmenynės,
tarp ganyklų, etc. Dabar žemė
mokestiniu atžvilgiu nesiskirstoma
į rūšis: dabar visų rūšių mokes-

dėl bolševikų spauda visą laiką tik
ir šaukia, kodėl nepristato prievo-
les; bet iš kur tą pieno prievole
pristatys, jei nėra kuo šerti kar-
vių? Kitam gal bus neaišku, kaip
tos vad. „pirmūnės“ primelžia to-
kius gausius pieno kiekius? Mat,
pasitaikoma viena kita karvė ir ge-
resnė, kuri duoda pieno ir dau-
giau, bet — tik ne visos. Žodžiu,
su Nepr. Lietuvos laikais dabarti-
nio Lietuvos ūkinio ir ekonomio-
nio gyvenimo negalima lyginti ne
iš tolo. Tiesiog „plaukai stojasi“,
palyginus to meto lygį ir dabarti-
nį, bolševikinį, kurį taip giria ko-
munistai. Veikia iš kolchozų ne-
bus galima visai nieko gauti —
jie nueis į visišką bankrotą. Pa-
dėtis negali išgelbėti nė sovcho-
zai, kurių dienos taip pat, galima
sakyti jau suskaičiuotos; be to, jų
valsčiuose yra tik po kokius 7, gi
visi kiti — tik kolchozai ir kol-
chozai.

Kokios Lietuvoje kultūrinės
veiklos sąlygos? Kokios jos yra
dabartinėje Sov. Lietuvoje, gerai
parodo kad ir šie būdingi pavyz-
džiai. Imkime, sakysime, kad ir
knygų platinimą. Kiekvienais
metais vis esti skelbiama knygų
platinimo savaitė. Šis platinimas
gimnazijos mokytojų, klasių auk-
lėtojų atneša į klases ir tos turi

išpirkti. Jei klasė neišperka, atsi-
ei — „neišplatina“, tai pats auk-
lėtojas gauna sumokėti pinigų ir
nešasi jas namo — tai jau jo
„nuosavybė“. Taip pat kas 3 mė-
nesiai verčiami per prievartą jas
pirkti ir mokiniai. Išsyk klausia,
kas norit užsisakyti savo noru,
bet jei tokių neatsiranda, taip au-
klėtojas perskaito iš žurnalo mo-
kinių pavidas, ir knygas ar kitus
kom. leidinius gauna nusipirkę
kas antras ar kelintas. Jei kas sa-
kosi neturintis pinigų, tai tada eina
pas tėvus, ir tie, nenorėdami,
kad jų vaikas būtų išmestas su
vilko bileto iš mokyklos, nors jau
ir turėdami kelias tokias knygas,
vistik turi dar pirkti naujų. Taip
iš tikro platinama kom. spauda
ir kiti leidiniai, o praėjus kokiam
savaitėi, kom. laikraščiai skelbia:
išplatinta tiek ir tiek tikstančių
egzempliorių kom. raštų už tiek
ir tiek rublių, atseit — žiūrėkite,
kaip žmonės brangina spausdintą
jų žodį. Tai, esą, ne buržuaziniai
laikai. Pirmąją knygynai, be to,
dar apdovanojami visokiais gar-
bės raštais dar leidžiam, nes
ši šneka vis apie baudžiavą, kaip
važiavo į Ameriką etc. Jos raštų
išleisti net visi keturi tomai. Lie-
tuvoje žmonės kalba, nors tikrai
ir nežino, kad ir P. Cvirka su Sal.
Nerimi, kaip „nukrypę nuo lini-
jos“, buvo „nušalinti“ ne tik iš
literatūros, bet ir iš šio pasaulio.
Stalino, mat, jau tokia politika:
jei tik kas nukrypsta nuo gene-
ralinės linijos, tai niekad nerašys,
kad nukrypę, ypač jei nu-
krypsiai yra žymės, bet vis
skelbia: sunkiai sirgo ir mirė.
Kad, atseit, tuo būdu nebūtų de-
moralizuojama publika. Soviet.
dešimtmėčiui paminėti buvo išlei-
sta „Proza“, kur sudėti daugias
senųjų ir ypač jaunųjų suv. ra-
šytojų, pirmoji eilė puole „buo-
žės“, „nacionalizmus“ etc.

Kinuose tuoj po karo, nuo 1945
m. pabaigos iki 1949 m. galo, bu-
vo daugiausia demonstruojamos
amerikietinės filmos. Dabar jų
jau žymiai mažiau, nors dar vie-
na kita ir pasitaiko. Daugiau fil-
mų dabar ima iš Čekoslovakijos,
Vengrijos ir Lenkijos, ypač iš Če-
koslovakijos. Amerikietinės fil-
mas leidžia išsenuoti, kur įro-
dinėjama, kaip ten išnaudojami
žmonės, kokia ten nelygybė, koks
skurdas etc. Viskas, žinoma, at-
pasakojama savais žodžiais. Bet
žmonės ta sov. propaganda netiki,
amerikietinės filmos mėgsta ir iš
jų darosi savas išvadas. Būdin-
gesnės sovietinės rusų filmos, ku-
rias būtina reikėdavo pamatyti
gimnazijos ar įstaigoms, — tai
„Jaunoji gvardija“ (2 serijos),
„Priesaika“ (vaizduoja, kaip kol-
ūkiečiaiėjo prisiekti Stalinui), fil-
ma apie mokslininką Pavlovą,
kaip jis išgarsėjo refleksais, „Ber-
lyno paėmimo“ 2 serijos ir kt.
„Sov. Lietuvos“, demonstruotos
Prancūzijoje, deja, visai nerodo.
Su šios rūšies filmomis, matyti,
yra taip, kaip kad su „Tėv. Bal-
su“, kurio Lietuvoje niekas nema-
to ir negauna skaityti. Parodoma
tik kronika iš SSSR ir Sov. Lie-
tuvos gyvenimo. Labai stipri pro-
paganda prieš amerikiečius varo-
ma kad ir tokiomis filmomis, kaip
kad „Susitikimas prie Elbės“,
(Bus daugiau)

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia
REIKALINGAS BUCERIS
Geras mokėstis.
Rašykite:
Box No. 3329
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois
arba šaukite
CAnal 6-8500

AUTO RADIATOR
REPAIRMEN
Top wages for top men.
Must be reliable.
Columbus 1-1452.

AUTO FRAME MAN
Guaranteed salary and commis-
sion; vacation with pay; new
Bee-line machine with plenty
of work.
RITZ CENTRAL MOTORS
5518 S. Lake Park.

YOUNG MEN
GENERAL FACTORY
WORK
Must speak English and write
a legible hand.
PROTECTION PRODUCTS CO.
2637 W. Polk St.

TRUCK body shop su visais
įrengimais ir namu. Matyti šes-
tadienį ir sekmadienį nuo 1 iki
4. Kitomis dienomis pagal susi-
tarimą. 3359-61 So. Morgan St.
Tel. LAfayette 3-4841.

REIKALINGAS vyras dirbti
tavernoje. Kambarys, valgis
ir geras mokėstis. Atsiskaitė
2200 W. CERMAK RD.

Reikalingas patyręs radiatoriam
taisyti žmogus. Pastovus darbas.
Aukščiausia alga. CA-3656.
2114 So. Wabash Ave.

CLICKER MEN
patyrusių ir nepatyrusių reikia.
Nuolatini darbas. Geras atly-
ginimas. Turi mokėti anglų
kalbos.

WHEELER PROTECTIVE
APPAREL
SU 7-1156. 224 W. Huron St.

MEDŽIO DARBININKŲ
Patyrusio shaper ir saw and
rip-saw operatorius.
PATCHERS & REFINISHERS
Patyrusių prie lakavimo darbo,
medžio užbaigėjų. Pastovus
darbas. Geras atlyginimas.
Viršvalandžiai.

HARMONY CO.
3633 So. Racine Ave.

REIKIA DIRBUVEI
DARBININKŲ
Patyrimas nebūtinas
Malonios darbo sąlygos
Apmokama ligininė.
W. A. JOHNS PAPER CO.
2201 So. Union Ave.

REIKIA BUCERIO. Patyrusio,
mokancio lietuvių kalbos. Dalį
laiko arba pilno laiko darbas.
4214 Archer Ave. LAfayette 3-
1428.

RENTING IN GENERAL
(Nuomos)
ISNUOMOJAMI 2 miegamieji
kambariai, dviejų vyrams ir
vienas miegamasis kambarys
viengungiu vyriui. Su baldais
ir šiluma. Gali naudotis virtu-
ve ir šaldytuvu. REpublic 7-
3791.

6 KAMBARIŲ butas nuomai.
Su prausykla ir kiek rakandų
pardavimui. \$65 i mėnesį nuo-
ma. Galima matyti 7-8 val.
vakare. 3213 So. Parnell.

Renduojų kambarį beismonte
pensionieriui negeriančiam.
6718 So. Throop St.

ISNUOMOJAMI 3 furnišuoti
kambariai. Su bendra maudyne.
Šaukti 3-4 po pietų.
ENGlewood 4-9578.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui
Parduodamas namas su taverna,
6 kambarių butas užpakalyje,
3 kambarių butas pastogėje,
beismonte yra mažas baras. Sil-
dymas karštu vandeniu. Kaina
\$23,000. 4624 S. California Ave.
Telefonuoti Virginia 7-8546.

Parduodamas namas. Pirmame
aukšte yra krautuvis ir 3 kam-
barių butas užpakalyje. 2 aukš-
te 6 kambariai. 3 aukšte 6 kam-
bariai bus laisvi sekanti mė-
nesį. 6005 So. Ashland Ave.
HEmlock 4-8488.

PARDUODA SAVININKAS
Kaina \$13,000. Dideli 5 kamba-
riai, mūrinis namas. Gesu šil-
domas. Galima pamatyti po 4-30
po pietų. 1706 W. Marquette Rd.

REIKIA namo iš savininko arba
2 ar 3 flatų Marquette Park
apylinkėje. Hilltop 5-1736.

LEGAL NOTICES
Legaliai Skelbimai
Probate teismo patvarkymu, bus
parduota iš varžytinių mirusio
Adolfo Bartush palikimas, susi-
dedantis iš įvairių foto aparatų,
fotografikų įrankių ir smulk-
menišku studijos įrengimų. Var-
žytinė įvykis penktadienį, lap-
kričio 9 dieną, 1951 m., 10 val.
ryto, adresu 1747 So. Halsted
Street. Parduos viską kartu ar
atskiral. Thomas D. Nash, Pub-
lic administrator.

niai — ir vėl viską prievartą bru-
ka. Nors kaime atsiranda tokių,
kurie nemoka net skaityti, bet ir
jie „džiaugiasi“ kom. litera-
tura. Netenka todėl stebėtis, kad
per tokią knygos platinimo savi-
tę ir pas juos užtikti vieną ar ki-
tą knygą. Dažnas net tyčia nusi-
perka kokį raštą, kad tuo būdu
galėtų atsiginti, ji rodydamas, nuo
visokių agitatorių, idant tie ji pa-
liktų ramybėje.

Is Maironio raštų išmesti visi
patriotiniai eilėraščiai, palikti tik
tie, kurie jiems „priimtini“ — kur
rašoma apie kaimo vargus etc.
Kudirkos jau visi raštai šimti iš
apyvartos kaip „trefni“; net „Til-
to atsiminimai“ ir satyros, kur
kalbama prieš caro valdininkus ir
kyšių emėjus, jau nebeleidžiami.
Žemaitės raštai dar leidžiami, nes
ši šneka vis apie baudžiavą, kaip
važiavo į Ameriką etc. Jos raštų
išleisti net visi keturi tomai. Lie-
tuvoje žmonės kalba, nors tikrai
ir nežino, kad ir P. Cvirka su Sal.
Nerimi, kaip „nukrypę nuo lini-
jos“, buvo „nušalinti“ ne tik iš
literatūros, bet ir iš šio pasaulio.
Stalino, mat, jau tokia politika:
jei tik kas nukrypsta nuo gene-
ralinės linijos, tai niekad nerašys,
kad nukrypę, ypač jei nu-
krypsiai yra žymės, bet vis
skelbia: sunkiai sirgo ir mirė.
Kad, atseit, tuo būdu nebūtų de-
moralizuojama publika. Soviet.
dešimtmėčiui paminėti buvo išlei-
sta „Proza“, kur sudėti daugias
senųjų ir ypač jaunųjų suv. ra-
šytojų, pirmoji eilė puole „buo-
žės“, „nacionalizmus“ etc.

GREAT NEWS FROM INSUL'S

Emerson's Essential Extra!

...the most important exclusive advantage in television design!

all-new
1952

Emerson TV

SPECIALLY ENGINEERED FOR CHICAGO

HERE'S THE GREATEST PLUS IN TELEVISION HISTORY... the all-new 1952 Emerson television receiver gives you the finest picture of all because it is specially engineered for your own viewing area.

Emerson field engineers check reception right here in this area under complete, precise laboratory conditions. And then Emerson Television is individually adjusted for absolutely best reception of TV stations right in this area.

This is the secret of Emerson's miracle of reception... the essential extra that only 1952 Emerson offers you. That's why Emerson gives you the brightest, clearest pictures and sound in television!

Every 5 Seconds Someone Buys an EMERSON — AMERICA'S BEST BUY!

20-INCH ENSEMBLE
EMERSON MODEL 697 Built-in antenna. Super-powered Long Distance Circuit. One-knob Simpli-matic Tuning. Sharper, clearer pictures with Black Magic Contrast. Mahogany veneer cabinet ensemble complete with revolving top table.

\$289⁹⁵

EASY TERMS — SEE EMERSON NOW AT

INSUL'S

FURNITURE -- TELEVISION -- APPLIANCES

4151 W. MADISON STREET
2829 N. MILWAUKEE AVENUE

Phone: KEDZIE 3-4219
Phone: ALBANY 2-3120

AREA ENGINEERED

DAR PORĄ ŽODŽIŲ
APIE "LOBIUS"
(KRITIKA IR POLEMIKA)

St. Tamulio novelė "Senojo Venciaus lobiai" (atsp. "N-nu" 200—203 nr.) nėra toks žymus literatūros objektas, dėl kurio vertėtų daug kalbėti ir... blusinėti jame autoriaus pavartotas svetimybės. Jei tos svetimybės (kiek jos tinkamai ir atitinkamai vietovė pavarotos, kitas dalykas) būtų gerb. A. N. "N-nu" 219 nr. iškeltos išsamesnės novelės vertinime (recenzijoje) ir jei viskas to vertinimo svoris nebūtų sukrautas į tas svetimybės, kuriose recenzentas stengiasi visą novelę vertę paskandinti, man nebūtų buvę reikalo "N-nu" 235 nr. atsiliepti ir tarp mudviejų polemika nebūtų kilusi.

Tuo tarpu, kai gerb. A. N. uos svetimybės nustelbė visą novelę literatūrinę vertę, mano skonio jos labai nepagadino. Aš skaitydamos gerėjausi gražia kalba, padailinta tautosakos ir šiaip gražiais posakiais; gvyais ir psichologiškai pagrįstais dialogais ir kt. literatūriniais privaizmais.

Tačiau tuo aš nenoriu pasakyti, kad tas veikalukas yra liter. tobulybės pavyzdys ir nebevalieka nieko daugiau pageidauti. Aš manau, kad ir autorius pats, jei atsišauktų dar kartą perrašyti šią novelę, raštų ir be mudviejų su A. N. pastabų ši bei tą taisytina bei kitaip pasakytina.

Gerb. A. N. savo atsakyme "N-nu" 257 nr. suminėjo ir sunumeravo 13 autoriaus "nuodėmių", (tas skaičius sudarąs apie ¼ visų "nuodėmių"). Aš, deja, autoriaus "nuopelnų" sunumeruoti čia negaliu, nes man tektų... nurašyti nemažiau kaip ¼ viso kūrinio. Tad tuo ir baigsime.

An. Rg.

VISI SUSIPRATĘ LIETUVIAI
SKAITO "NAUJENAS"

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Seredomis ir nedėliom, uždaryta
Savakais nuo 9-3
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

Dr. Z. Danilevičius
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Atidarys ofisą
10748 So. Michigan Ave.
Tel. WATERfall 8-3060
Priima nuo 1-4 ir nuo 7-9 v. v.
išskiriant šeštadienį ir sekmadienį.
Seštad. pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 S. Wabash Ave.
Tel. COMmodore 4-1187

Ofiso tel. VIRginia 7-0036
Rezidencijos BEveryly 8-8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos: 9-3
nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak.
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniai pagal susitarimą

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Avenue
VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8
Tel. PULLman 5-8277

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8;
ser., sub. ir ned. tik sutarus.
Ofiso Telefonas YARDS 7-4787
Namų Tel. PROspect 6-1930
Jei neatsiliepiu viršutiniai telefono-
nai, šaukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 SO. ASHLAND AVE.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro
Seredoj pagal susitarimą

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 West 63rd Street
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir
7-9 vak., trečiadienį ir sekmadienį
pagal susitarimą
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HILLtop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Avenue
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, ir
penktadienį: 1:30-4; 7-9 vakaro
Trečia, ir šeštadienį, tiktai susitarus

YARDS 7-3526, Res. RI 7-0057

DR. G. J. BYLAIŠIS
Vidaus ir nervų ligų gydytojas
DR. J. G. VALAITIS
Gydytojas ir Chirurgas
4038 SO. ARCHER AVE.
prie California Ave.
VAL.: kasd. 6-9 pm, šest. 1-6
pm. išskyrus sekmadienį ir treč.
Ofiso tel.: YARDS 7-1166
Rezid. tel. DANube 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35th gatvės
Valandos: 1-4 p.p. ir 6:30-8:30
val. kasdien, trečiadienį, uždaryta
šeštadienį, nuo 1 iki 4 val. po pietų.
Rez.: 3247 S. EMERALD AVE

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val. kasdien nuo 2-4 p. p.
ir 7:30-9 vak. Šeštadienį, nuo 2-4
Trečiadienį ir sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

Emerg. Tel. KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antr., ketv. 12-2:30
6-9 vak., penkt., ir šest., 12-2:30
6234 ARCHER ROAD
ARGO, ILL.

TEL. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr., ir ketv. 3-5
v. vak., treč., penkt., ir šeštadienį
3-8 val. vakaro

Ofiso ir buto telef.: OL 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
Valandos: 10-12 pirmadienį, iki
ketvirtadienį; 6:30-9 antradienį, iki
ketvirtadienį; 12-2 ir 4-6 šeštadienį.
Penktadienį ir sekmadienį susitarus.
Butas: 1635 S. 48th Ct., Cicero.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telef.: GROvehill 6-1321
Jei neatsiliepiu: VI 6-3900.

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEmlock 4-5524
Hours by appointment only

Dr. V. P. Tumasonis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVE.
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. šest. tik 2-4
Neturi valandų trečiadienį ir sekm.